

TÜZE

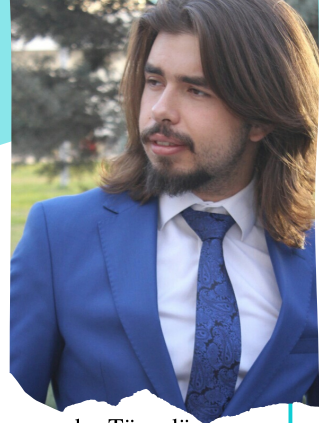
HUKUK DERGİSİ

"DOĞRU OLMANIN ÖZBELİRTİSİ"

TÜZE HUKUK DERGİSİ

"DOĞRU OLMANIN ÖZBELİRTİSİ"

HUKUK TOPLULUĞU ADINA

YAYIN SAHİBİ

Abdulkerim KARAGÖZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Burak BİÇER

YAYIN DANIŞMANI

Dr. Didem KAYALI

YAYIN TÜRÜ

YEREL SÜRELİ

YAYIN ŞEKLİ

3 AYLIK-TÜRKÇE

İDARE ADRESİ

TOBB EKONOMİ VE
TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

Söğütözü Cad. No:43

Söğütözü/ANKARA

YAZ 2019-2020

YAYIN EKİBİ

Burak BİÇER

Hilda SAK

Oğuz ÖZKALE

Dila ÖZDEMİR

Emre ÇİÇEK

İmran Sude ÇANKAYA

Mustafa Kaan SİĞİRCİ

Ezgi SİPAHİ

Doğukan COŞKUN

Furkan KILINÇER

İsmail ARSLAN

TOPLULUK BAŞKANINDAN;

Tüze Hukuk Dergisi beşinci sayısı ile karşınızda. Tüm dünyayı etkisi altına alıp, sosyal ve ekonomik hayatı durma noktasına getiren pandemi dönemi, hepimizi evlerimize kapatıp yeryüzünü büyük bir karantina alanı haline getirdi. Fakat genç hukukçuların, hukukun her gün değişen yapısını anlama ve yorumlama isteği, dört duvara sığmayan ufuk ve azimleri ile birleşince; bu olağanüstü durumlar bile Tüze Hukuk Dergisinin yeni sayısının çıkmasını engel olamadı. Bu süreçte Tüze Hukuk Ekibi yazılarını evlerinde yazdı, görüşme ve röportajlarını online olarak gerçekleştirdi ve dergimizin yeni sayısının sizlere ulaşmasını sağladı.

Gözbebeğimiz Tüze Hukuk Dergisinin resmi yayın organı olduğu, Türkiye'nin en büyük öğrenci topluluklarından biri olan TOBB ETÜ Hukuk Topluluğu da hem pandemi dönemini hem de içinde bulunduğumuz akademik yılı aktif bir şekilde değerlendirdi. Topluluk olarak hukuk eğitiminin yalnızca amfilerde dinlenilerek değil aynı zamanda hukukun hayata uygulanması ile anlam kazanacağını düşünüyor; hukukun insanı konu alan, insanla iç içe olan bir disiplin olduğuna gönülden inanıyoruz. Bu kapsamda hukukun farklı alanlarından yetkin hukukçuları ağırladığımız Hukukçusu Olmak etkinlikleri, hukuk müzesi ziyaretleri gibi kültürel geziler, online konferanslar, çeşitli topluluklarla ortak programlar, sempozyumlar, dönem açılış dersleri gibi yirmiden fazla etkinlik gerçekleştirdik. Bu sene de yüzlerce hukuk öğrencisinin katıldığı, 2020 yılında Türkiye'de düzenlenmiş en kapsamlı öğrenci etkinliklerinden biri olan Hukukta Kariyer Günleri '20 etkinliğimizde yirmiye yakın duayen hukukçuyu okulumuzda ağırladık ve tecrübelerini dinledik. Bizler, sosyal, kültürel ve akademik alanlarda yapmış olduğumuz ulusal çapta etkinliklerimizle ve her dönem çıkarmış olduğumuz Tüze Hukuk Dergimiz ile üyelerimizin kişisel ve akademik gelişimine katkı sunmayı; topluluğumuza ve hukukun genel ilkelerine bir aidiyet oluşturmayı hedefledik ve bu yolda çalıştık.

Böylece pandemi dönemine rağmen yirmiden fazla etkinlikle 2019-2020 akademik yılını tamamladık ve yönetim kurulu olarak görev süremizin sonuna geldik. Her ne kadar yönetim olarak devam etmeyecek olsak da, ömür boyu bu ailenin bir parçası olacağımızı biliyor ve bu ayrıcalığa sahip olabilmenin haklı gururunu yaşıyoruz. Yönetim Kurulu başkanı olarak sözlerimi TOBB ETÜ Hukuk ailesinin gelecekteki her bir ferdine hitaben, bu yıl Hukukta Kariyer Günlerinde yola çıktığımız mottomuz ile bitirmek istiyorum. En karanlık günlerde bile, hukukun aydın ışığıyla, sen aydınlatırsın geleceği... **Biz aydınlatırız geleceği...** İyi okumalar dileriz. Hukukla kalın.

TOBB ETÜ Hukuk Topluluğu Başkanı
Abdulkerim KARAGÖZ

İLETİŞİM ADRESLERİ

instagram/tuzehukukdergisi

twitter/tuzehukukdergisi

03 Organ ve Doku Nakli ile Otopsi işlemlerinin Öncelik Sırasına İlişkin Tartışmalar -Burak Biçer-

06 Adil Yargılanma Hakkı Üzerine -Ezgi Sipahi-

07 COVID-19 Sebebiyle Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması -Öğuz Özkale-

09 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu) -Doğukan Coşkun-

12 Çiçero'nun Hukuk Felsefesi -İmran Sude Çankaya-

14 Sinema Özelinde Sanatın Hukuki Açıdan Korunması -Mustafa Kaan Sığircı-

17 KONUSU RÖPORTAJI: Doç. Dr. Hasan SINAR -Hazırlayan: Ezgi Sipahi-

doğru olmanın öz belirtisi...

20 KARIYER RÖPORTAJI: Av. AKIN EKİCİ
-Hazırlayan: Hilda Sak-

KİTAP VE FİLM TANITIMLARI

25 Sineklerin Tanrısı
-Emre Çiçek-

26 Beşinci Dağ
-İsmail Arslan-

27 Sonsuzluk ve Bir Gün (Eternity and A Day)
-Mustafa Kaan Sığırıcı-

28 Rüzgarın Mirası (Inherit the Wind)
-İmran Sude Çankaya-

29 Hukukta Boşluk
-Burak Biçer-

31 Etkinlik Bülteni

Dekanımızdan

TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi öğrencilerini TÜZE dergisini çıkarmış olmalarından dolayı kutluyorum. Henüz 2009 yılında kurulan Fakültemizin öğrencilerinin her alanda kendilerini geliştirdiklerini görmekten büyük heyecan ve gurur duyuyorum. COVID-19 salgınının olduğu bu dönemde dahi öğrencilerimizi elektronik mecrada (online seminerler-konferanslar) etkinliklerine devam etmelerinden dolayı ayrıca tebrik ediyorum.

Hukuk eğitimi veya hukukçunun eğitimi günümüzün en güncel ve önemli konuları arasında yer alıyor. Gelişen ve farklılaşan sosyal ve ekonomik yaşam, hukuk eğitimi alanında da dönüşümü gerektirmektedir. Bu anlamda hukuk eğitiminin de kitle eğitimi yerine, öğrenci ile öğretim üyesinin karşılıklı etkileşimi ile öğrencinin kendisini ifade edebilmesine olanak verecek ve yaratıcılığını destekleyecek şekilde yapılandırılması bu dönüşümü sağlamada önemli bir adımdır. Elbette bu adım, Hukuk Fakültesi kontenjanlarının olabildiğince sınırlandırılması ile atılabilir. Teorik bilgi hukuk eğitiminin olmazsa olmaz bir unsurudur. Öğrencinin derste anlatılanların yanında, bu konuları gerektiğinde birden fazla kaynaktan okuyarak öğrenmesi büyük önem taşır. Bu teorik bilginin, öncelikle içselleştirilmesi ardından da bu bilginin somut olaya uygulanmasını sağlayacak yöntemlerin de öğrenilmesi gerekir. İşte o zaman öğrenci hukuki sorunları analiz edebilme ve hukuk bilgisine dayanarak çözebilme yetisini elde etmiş olur. Bu anlamda TOBB ETÜ’de, öğrenciler, henüz eğitimlerini tamamlamadan gerek mahkemelerde özellikle hukuk uygulamasına yön veren Yargıtay, Danıştay, Bölge Adliye Mahkemeleri gibi yüksek mahkemelerde, gerekse TOBB, Türkiye Noterler Birliği ve Baş Kamu Denetçiliği gibi kurumlarda ve avukatlar yanında uygulamanın içerisinde bulunma olanağına sahip olmaktadır. Lisans seviyesinde eğitimleri sırasında doğrudan uygulamaya katılan öğrencilerin kendilerini ifade etme becerileri artmakta ve öğrenciler “öğretirken öğren” yöntemiyle şekillendirilmiş hukuk klinikleri projelerinde de yer alabilmektedirler.

TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi öğrencilerimizden oluşan Hukuk Topluluğu, aldıkları nitelikli hukuk eğitiminin yanında sosyal, kültürel ve akademik alanlarda ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenleyerek; bir yandan kişisel ve akademik olarak gelişmekte diğer yandan ise kendilerini ifade edebilme olanağı bulmaktadırlar. Bu etkinlikler arasında yer alan TÜZE Hukuk dergisini çıkarmak başlı başına övgüyü hak etmektedir. Bu dergi aracılığıyla, bilgilerini ve deneyimlerini paylaşan ve kendilerini daha da geliştirme yolunda ilerleyen TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi öğrencilerini candan kutluyor, başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Çiğdem KIRCA
TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi Dekanı

Bizlerden

Mesafelerin samimiyetini kıramayacağı en derin selamımızı ve göz bebeğimizi sizlere ulaştırmaktan şeref duyarız!

Günlerin ne kadar çabuk aktığının ve yaşadığımız günlerin ne kadar değerli olduğunun farkına vardık. Dünyanın pençesinde kıvrandığı bu illet bizlere belki de bir şeyler anlatmak istedi. Bizce anlatmak istediği şey şuydu: “ Durma çalış, üret ve paylaş. Bunları yap ki; bir gün sessizliğin hapsine düşersen ardında yapmış olduğun işler sana huzur versin”

İşte biz Tüze Hukuk Dergisi olarak bu anlayışı çok önceden kendimize şiar edinerek durmadan, gösterilen hedefe yürümekte idik. İçerisinden geçmekte olduğumuz bu zaman diliminin de bize belirttiği bazı durumlar ile birlikte Tüze’yi elektronik ortama taşıyarak yeni bir vizyon katma başarısı elde ettik. Basım evinden ilk çıkan sayımızdan bu yana hep üstüne bir şeyler katmaya çalıştığımız göz bebeğimizin, bu kez basım evine uğramadan gelişmesinin buruk bayramını yaşadık. Ancak siz değerli Tüze okuyucuları, şuna emin olabilirsiniz ki bu bayramın arifesinde bizler yine çok emek gösterdik ve size layık bir çalışma ortaya koyduk.

Dergimizin muhtevasına bakacak olursak; hukukun temas ettiği her alanın bir incelemesini barındırmaktadır. Maksadımız hukuki meselelere değinmekle beraber edebiyata, sinemaya, tarihe ve mizaha da dokunarak bu saydığımız alanlarla da ilgili olduğumuzu ortaya koyabilmek; genç ve dinamik hukukçular olarak kendimizi her alanda ifade edebilmektir. Bu gayemizi gerçekleştirebilmek için çok saygıdeğer hukukçularla röportajlar düzenlemekte, çeşitli sinema ve kitapların tanıtımları yapmakta, güncel hukuki meseleleri incelemekte ve hukukun tarihsel yahut pozitif boyutuna da bakış atmaktayız. Tüm bu amaçlarımızın yanında Türkiye’nin en büyük öğrenci topluluklarından biri olan TOBB ETÜ Hukuk Topluluğunun resmi yayın organı olma görevini de üstlenmekteyiz. Bu doğrultuda topluluğumuzun faaliyetlerinin de duyurulması da dergimizde gerçekleşmektedir.

Yukarıda saydığımız tüm bu vizyon ve misyonu gerçekleştirebilmek için çalışan Tüze Hukuk Dergisi yayın ekibi olarak başta TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi dekanlığı olmak üzere hocalarımıza ve TOBB ETÜ Hukuk Topluluğu’na, desteklerinden dolayı teşekkürü bir borç bilmekteyiz.

Ve siz kıymetli okurlar, her detayında sizlerle buluşmanın heyecanını işlediğimiz göz bebeğimiz, tüm hazırlık aşaması ve onun için harcanan tüm emeklerle bir bütün olarak karşınızda. Nefesinizi sayılarımızın sayfalarında hissedebileceğimiz güzel günlerde görüşmek üzere...

Tüze Hukuk Dergisi Yayın Ekibi Adına
Burak Biçer

ORGAN VE DOKU NAKLİ İLE OTOPSİ İŞLEMLERİNİN ÖNCELİK SIRASINA İLİŞKİN TARTIŞMALAR:

Burak BİÇER

Sürekli olarak gelişmeye devam eden tıp teknolojisi ile beraber bazı etik tartışmaların da ortaya çıkmakta olduğu görülmektedir. Bu bağlamda aşağıda; kişinin ölüm nedeninin saptanmasında büyük rol oynayan otopsi işlemi ve bir başka kişinin yaşama ümidi olarak görülen organ nakli işleminin aynı zamanda yapılması gerekliliği vuku bulduğunda gözetilmesi gereken noktalara temas edilecektir.

Öncelikle bu bahiste kişilik hakkını incelemek gerekmektedir. Çünkü bu iki işlem de kişinin vücut bütünlüğü üzerindeki hakkına yani kişilik hakkına müdahale gerçekleştirilmesi suretiyle yapılır. Hukukun esas aldığı varlık kuşkusuz kişidir. Tüm bu hukuk alanları bireyin bireyle yahut bireyin devletle olan ilişkilerini düzenleyecek ve kişinin korunmasını sağlayacak şekilde biçimlendirilmiştir. Bu tür ilişkilere dâhil olma yeteneğini haiz olan bir varlığın her türlü saldırıya da açık olduğu aşikârdır. İşte bu saldırıların hedefindeki kişiliğin üzerindeki hukuk düzenince korunan menfaati olan kişilik hakkı: "...kişinin toplum içindeki saygınlığını ve kişiliğini serbestçe geliştirmesini temin eden varlıkların tümü üzerindeki hak"(1) şeklinde tanımlanabilir. Tanımın içerisindeki varlıklar ise; hayat, sağlık, vücut bütünlüğü, şeref ve haysiyet, hayat alanı, resmi şeklinde sayılabilir. Konumuz özelinde ise daha çok hayat, sağlık ve vücut bütünlüğü gibi kişi varlıkları ile temas halinde olunacaktır.

Yukarıda açıklanan kişilik hakkı ve bu hakka içkin tüm varlıklara yapılacak her türlü müdahale kişinin kişilik hakkının hukuka aykırı bir şekilde ihlaline sebep olacaktır. Bu bağlamda temel harekete baktığımızda tedavi, otopsi ve organ nakilleri gibi işlemlerde de hukuka aykırılık görülebilir. Ancak hekimin yapmış olduğu tüm bu müdahaleler; sağlığı koruma, sağlık kazandırma ve kamu düzenini korumak için gerekli delillerin tespiti gibi üstün amaçlar uğruna yapılması nedeniyle hukuka uygun hale gelir. Şüphesiz burada hukuka uygunluk için –istisnalar haricinde- kişinin rızası ve tıp biliminin kurallarına uygun olarak müdahale gerçekleştirilmesi gibi şartların da var olması gerektiği unutulmamalıdır.

Hukuka uygunluklarını tespit ettiğimiz işlemlerden organ ve doku naklini Organ Ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği, 4. maddesinde "terminal dönemdeki hastalıklarda tedavi amacıyla uygulanan organ ve doku nakli uygulamasıdır" şeklinde tanımlamaktadır. Daha basit haliyle organ ve doku nakli, bir bağışlayıcıdan bir alıcıya tedavi amacıyla organ veya doku nakli aktarımının yapılması işlemidir. Türk Hukukunda bu işlemler 2238 sayılı Organ Ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması Ve Nakli Hakkında Kanun ile Organ Ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği gibi kaynaklarda düzenlenmiştir. Bu kaynaklara göre bedel karşılığında organ ve doku nakli kesinlikle yasaklanmış ve bunun gibi hukuka aykırı bir biçimde organ ve doku nakli gerçekleştiren kişilerin sorumluluğu TCK m.91'de belirtilmiştir. Ayrıca oto-gref işlemler (insanın kendi dokusunun kendi vücudunda başka bir yere nakli), kan alımı ve saç ekimi benzeri işlemler bu kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Organ Nakli Kanunu, nakil işlemini vericinin yaşayıp yaşamamasına göre ikiye ayırarak incelemiştir. Buna göre, yaşayan kişilerden organ ve doku nakli için verilecek organın yaşam için zorunlu olmaması, bağışlayıcının 18 yaşını doldurmuş olması, ayırt etme gücünü haiz olması ve ilgili kanun ve yönetmelikte belirtilen şekle uygun olarak iradesini açıklamış olması gibi bazı şartlar aranmaktadır. Bizim daha çok ilgileneceğimiz ölüden organ ve doku nakli yapılması bahsinde ise 18 yaş ve mümeyyizlik şartları aranmamaktadır. Buna karşılık ölümün gerçekleştiği zamana ve rızaya ilişkin problemler konumuzun çıkış konusunu oluşturmaktadır. Ölüm halinin tespitinde Organ Nakli Kanununun 11. maddesine uygunluk aranmaktadır. Bu maddeye göre ilgili alanlardan iki hekimin oy birliği ile kişinin beyin ölümü tespit edildiğinde organ ve doku nakli gerçekleştirilebilecektir. Hukukumuzda ölüm kriteri olan beyin ölümü, klinik bir tanıdır ve beyin sapının işlevini geri dönülemez şekilde yitirmesi olarak tanımlanmaktadır. İşte bu kritik tanıyı koymada hekimlerin güçlük çekmelerinin nedenleri, hukuki sorumluluk endişesi ve ölümün tamamen gerçekleştiğine inanmama olarak sayılabilir.(2)

ORGAN VE DOKU NAKLİ İLE OTOPSİ İŞLEMLERİNİN ÖNCELİK SIRASINA İLİŞKİN TARTIŞMALAR:

Organ nakillerinin bahsettiğimiz bu tür çekinceler nedeniyle de sayısı yükselmemektedir. Ayrıca son yıllarda tıp çevrelerince gündeme getirilen kafa ve beyin nakilleri gibi müdahalelerin gerçekleşmesi mümkün olduğunda, bu naklin cesetten organ nakli (yaşayandan organ ve doku naklinin ilk şartı hayat için zorunlu organ olmaması gerekliliği taşıdığı için yaşayandan organ nakli olamaz) kıstaslarına göre yapılmak istendiğinde beyin ölümü şartını arayamayacağımız için yeni bir düzenleme ihtiyacını da beraberinde getirecektir. Bu tarz tartışmaları atıya bırakacak olursak, bağışlayıcının rızası konusunda yaşamında gerekli şekil şartlarını taşıyan iradeyi aramamız gerektiği açıktır. Ancak vericinin herhangi bir irade beyanı yahut vasiyeti yok ise, bu durumlarda yanında bulunan kişilerden sırasıyla eşi, ergin çocukları, ana ve babası, kardeş ve en son herhangi bir yakınının rızasına bakılır. Hatta kanun rızaya bakılmayacak bir durumdan bile bahsetmektedir. Bu durum kanunun m.14/3'te şöyle belirtilmiştir:

“Kaza veya doğal afetler sonucu vücudunun uğradığı ağır harabiyet nedeniyle yaşamı sona ermiş olan bir kişinin yanında yukarıda sayılan kimseleri yoksa, sağlam doku ve organları, tıbbi ölüm halinin alınacak organlara bağlı olmadığı 11 inci maddede belirlenen hekimler kurulunun raporuyla belgelenmek kaydıyla, yaşamı organ ve doku nakline bağlı olan kişilere ve naklinde ivedilik ve tıbbi zorunluluk bulunan durumlarda vasiyet ve rıza aranmaksızın organ ve doku nakli yapılabilir.”

Ayrıca aynı maddenin 2. fıkrasında aksine bir vasiyet yok ise cesedin dış görünüşünde değişiklik yaratmayacak kornea gibi dokuların rızaya bakılmadan alınabileceği işlenmiştir.

Yukarıda şartları ve prosedürü ayrıntılı şekilde işlenen organ ve doku naklinden sonra otopsi işlemini de incelemek gerekmektedir. Otopsiyi ölüm sebebini tespit amacıyla bir cesedin baş, göğüs ve karnının açılması ve organlarının incelenmesi olarak tarif edilebiliriz. Bu anlamda iki tür otopsi yapılmaktadır. Bunlardan birincisi adli olaylarda yapılması zorunlu olan ve rıza aranmadan yapılan adli otopsi, diğeri ise çeşitli sebeplerle yapılan ancak zorunlu olmayan ve izin üzerine yapılan özel otopsidir.(3)Bizim üzerinde duracağımız adli otopside rıza alınmaması mevzusuna kişilik hakları ile ilgili bölümümüzde değinmiştik. Bundan ayrı olarak otopsinin kanuni dayanağına bakacak olursak CMK m.87-88-89'u görebiliriz. Kanunumuz bu müdahalenin Cumhuriyet Savcısı ve ilgili alanlardan iki hekim ile beraber yapılacağını düzenlemiştir. Ayrıca kanun yeni doğanın otopsisini ve zehirlenme şüphesi üzerine yapılan otopsiyi de ayrı ayrı maddelerde işlemiştir. Yeni doğanın otopsisini yaşam belirtilerinin tespiti, zehirlenme şüphesi üzerine yapılan otopsi ise şüphenin aydınlatılmasında bu tıbbi müdahaleye özel ihtiyaç duyulması nedeniyle kanun sisteminde ayrı maddelerde yer bulmuş otopsi türleridir.

Bunun dışında Yargıtay Otopsi raporuna özel bir önemiyet vermektedir. Ölüm nedeninin tespitini sağlayacak olan bu işlemde şekil şartlarına uyulması ve ölünün iç ve dış muayenelerinin dikkatlice yapılarak kayıt altına alınması gibi gerekliliklere dikkat edilmelidir. Tüm bu açıklamalar neticesinde uygulamada karşılaşılan sorun, beyin ölümü ve organ nakli için yukarıda saydığımız diğeri şartların da gerçekleştiği bir vakada, aynı zamanda adli bir olay olması hasebiyle otopsi işlemi gerekmesi durumunda, otopsi yapılması için beklenecek zaman aralığının organ nakline imkân vermeyecek kadar uzun olması gerekçesiyle bazen hekimlerin otopsiyi beklemeden organ nakli işlemini gerçekleştirmesidir.

Örneğin, Çorum'da evinde kahvaltısı yaptığı sırada fenalaşan, yoğun bakım servisinde 20 gün boyunca verdiği yaşam mücadelesini kaybeden ve beyin ölümü gerçekleşen şahsın organlarının bağışlanması sonrası operasyon hazırlıkları, Cumhuriyet Savcısının otopsi talebi üzerine son bulmuştur. Bir başka örnekte ise, Adana'da bıçaklanma olayı üzerine üç gün komada kalan ve sonrasında beyin ölümü gerçekleşen şahsın ailesi iki karaciğerini ve böbreğini bağışlamış fakat olay adli olduğu için savcı gözetiminde otopsi gerekliliği gündeme gelmiştir. Nöbetçi savcı, otopsi için hastaneye ancak ertesi sabah gelebileceğini söylemiş ancak organların bir saat içinde alınması mecburiyeti üzerine iki doktor işlemi gece gerçekleştiren savcı haklarında soruşturma açmıştır.

ORGAN VE DOKU NAKLİ İLE OTOPSİ İŞLEMLERİNİN ÖNCELİK SIRASINA İLİŞKİN TARTIŞMALAR:

Örnekleri yukarıda verilen bu konuya ilişkin farklı görüşler mevcuttur. Bunlardan biri otopsiye öncelik verilmesi görüşüdür. Bu görüşe göre ceza soruşturmasının, diğer kamusal yükümlülükler göre öncelik taşıyacağı tartışmasızdır ve savcının suç unsurlarını tespitinde otopsi büyük önem taşımaktadır. Danıştay'ın aynı görüşü yansıtan bir kararında, Malatya'da silahlı yaralama sonrasında beyin ölümü gerçekleşen şahısta, organ nakli prosedüründe yukarıdaki örneklere benzer bir sorun görülmüş ve soruşturma açılması talebi Danıştay'a gitmiştir. Danıştay bu konuda otopsiye daha üstün bir değer vererek organ naklini gerçekleştiren hekimlerin "görevi kötüye kullanma" ve "hukuka aykırı organ nakli" suçlarından yargılanmaları gerektiğini belirtmiştir. Bir diğer görüş ise, burada Danıştay'ın hareket ettiği adalet ilkesi yerine Yüksek Sağlık Şurası'nın da gözetmiş olduğu üstün yarar ilkesini referans alarak mecburi durumlarda ve yalnızca delil karartılmasına sebep olmayacak organların alınabileceğini belirtmektedir. Bu görüşteki yazarlar, organ naklinin birden çok hayat kurtaracağını buna karşın otopsi ile mutlaka bir delil elde edilmesi olasılığının kesin olmayışını belirtmektedirler. Ayrıca izni beklemeden organ nakli yapan hekimlerin TCK m.25/2 zorunluluk halinden faydalanarak cezalandırılmayacağını hatta savcının bu süreci keyfi olarak engellemesi üzerine "görevi kötüye kullanma suçundan" yargılanabileceğini söylemektedirler. Tüm bunlara ek olarak, 2238 sayılı Organ Ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması Ve Nakli Hakkında Kanun m.14/4'te kaza veya doğal afetler sonucu vücudunun uğradığı ağır harabiyet nedeniyle yaşamı sona ermiş olan kişiler için geçerli olan "...adli otopsi, bu işlemler(organ nakli) tamamlandıktan sonra yapılır ve hekimler kurulunun raporu adli muayene ve otopsi tutanağına geçirilir ve evrakına eklenir." hükmünün kıyasen diğer vakalarda da uygulanabileceği kanaatinde dirler. Yukarıda açıkladığımız görüşlerde görüleceği üzere mevzu bahis konuda iki hayati çıkar çatışmaktadır.

Bir tarafta, organın bulunmasından alıcıya uyumuna kadar son derece girift bir yapıya sahip olan ve bunun gerçekleşmesi halinde belki de yaşama ümidi kalmamış veya yaşam kalitesi çok düşük olan bireylere yeni bir çıkış yolu sağlayacak organ nakli işlemi vardır. Diğer tarafta ise; şartlara uyularak yapıldığında, kastı olmayan bir kişinin kurtulmasını sağlayan veya bir ayrıntının görülememesi üzerine yıllarca cezaevinde kusursuz yere mahkûmlar yaratan öte yandan da soruşturmanın sonuçlandırılması için gerekli delillere ulaşılmasını bekleyen mağdurun ailelerine umut olacak otopsi işlemi mevcuttur. İşte bu ikilem tıpkı Ferdinand von Schirach'ın "Terör" oyunundaki askeri pilotun kaçırılan uçaktaki 164 yolcuyu mu yoksa uçağın düşeceği stadyumdaki 70 bin kişiyi mi koruması gerektiği ikilemindeki gibidir. Bir insanın hayatının diğer bir insanın hayatıyla ölçülemeyeceği aşîkârdır. Bu sebeple bu konuda kesin bir yargıya hemen varılamayacaktır. Öncelikle, benzeri durumlarda prosedürün işletilmeye çalışılması ve savcının izninin alınmaya çalışılması adalet ilkesi ve soruşturmanın salahiyeti açısından önem taşımaktadır. Ancak gerekli cihazlara da bağlı tutulsa belirli zaman diliminde organların zarar göreceği gerçeği karşısında savcıdan izin alınamayan durumlarda tıp bilimindeki gelişmelerden de faydalanılarak şüpheli ölümlerde rol oynamamış olduğu kanısına varılan organlar için başka bir yol izlenebilmelidir. Özellikle zorlamalı ölümler (Akut ölüm; trafik kazaları, cinayetler ve kalp hastalığına bağlı ölümler) söz konusu olduğunda zarar gören organların tespiti ve diğer organlar için nakil sürecinin işletilebilmesi daha rahat olacaktır.(4) Sonuç olarak, bu hassas denge içerisinde hekimlerin tüm bu görüşler çerçevesinde hareket etmesi gerektiği ve genel sürecin tıkandığı durumlarda sağlam organın (ölüm sebebi olmadığı görülen) tespitinin hiçbir şüpheye mahal vermeyecek şekilde belirli bir hekim heyeti (adli tıp uzmanları, organ nakli ekibi ve sair heyetler) tarafından yapılması halinde organ naklinin yapılabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR:

- (1): Dural, Mustafa - Ögüz, Tufan, Türk Özel Hukuku Cilt 2, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2016; 100-119
- (2): Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku (17. Baskı), Ankara, Seçkin Yayınları, 2019; 243-260
- (3): Tırtır, Mustafa - Tırtır, Filiz Gültekin, Adli Otopsi, Makale
- (4): Demirel, Mustafa - Gürpınar, Serhat - Küpeli, Ahmet - Çaylı, Erdinç - Baydar, Çetin Lütfi, Şüpheli ölüm olgusunda organ nakli; adli tıbbi ve etik sorunlar, Adli Tıp Bülteni 2011;16(1):18-24

ADİL YARGILANMA HAKKI ÜZERİNE:

Ezgi SİPAHİ

Anayasa mahkemesine bireysel başvuru, ülkemizde 6216 sayılı kanunun 45 ila 51. maddelerinin 23.09.2012 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte hukuk hayatımıza girmiş ve mahkeme bu alanındaki ilk kararlarını vermeye başlamıştır.

Ülkemizde bireysel başvuru yolunun öngörülmesi ile birlikte bu yargı yolunun, ne derece etkili olabileceği/ olduğu hususu da tartışılmaya başlanmıştır. Bu tartışma sadece Türk hukukçuları arasında gündeme gelmemiş ayrıca bireysel başvuru yolu *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine* gitmeden önce tüketilmesi gereken bir iç hukuk yolu olduğu için AİHM de bireysel başvuru sistemiyle ilgilenmiş ve sistemi pek çok farklı açılardan incelemiştir. Söz konusu inceleme konularından biri yazımızın da konusu olan adil yargılanma hakkının uygulanabilirliği konusudur.

Adil yargılanma hakkı *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin* 6.maddesinde düzenlenmiş, aslen Anglo-Sakson hukuk sistemlerinde ortaya çıkmış bir insan hakkıdır. Bu hakkının diğer insan haklarından kendi ayıran, onu bir mihenk taşı yapan özelliği ise diğer hakların pratikte uygulanmalarını sağlamasıdır. Gerçekten de pek çok insan hakkının somut olayda korunması yargının önüne giden uyuşmazlıklarda tüm yönleriyle adil yargılanma hakkının gözetilmesine bağlıdır. Başka bir deyişle, teoride düzenlenen hak uygulanıp korunabilmesini sağladığı için adil yargılanma hakkı tüm haklar arasında özel bir öneme sahiptir.

Adil yargılanma hakkı esasen pek çok hak ve ilkeyi kendi içinde bulunduran bir üst başlıktır. Bu haklar: mahkemeye erişim hakkı, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkı, hakkaniyete uygun yargılanma hakkı, makul sürede yargılanma hakkı, aleni ve duruşmalı yargılanma hakkı, masumiyet karinesinin ihlal edilmemesi ve sanığın ceza yargılamasında yararlandığı asgari güvencelerdir. Sayılanlar doktrindeki adil yargılanma hakkının unsurları olarak da belirtilmektedir. Ancak her halükarda adil yargılanma hakkının ihlali sayılanlardan en az bir veya daha fazlasının ihlal edildiği anlamına gelmektedir.

Bunun yanında sayılan hakların her birinin gerek hukuk devleti ilkesiyle yakından ilişkili olması gerekse yukarıda da ifade edildiği gibi diğer hakların teorik temelde kalmamasını sağlaması nedeniyle, adil yargılanma hakkının ihlal edilmemesi hem ulusal hem de uluslararası hukuk açısından son derece önemlidir. Bu sebeple Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru İstatistiklerine göre yapılan ve her geçen yıl artan başvuruların büyük çoğunluğunun bu unsurlardan birinin ihlaline dolayısıyla adil yargılanma hakkının ihlaline yönelik olması kaygı vericidir. Bahsedilen verilere göre mahkemeye yapılan başvurular %57,1'lik bir oranla en çok adil yargılanma hakkının ihlaline yöneliktir. Bu istatistikten çıkan temel sonuç adil yargılanma hakkının Türkiye Cumhuriyeti Yargısında tüm unsurlarıyla her somut olayda kendine yer bulamadığıdır. Bunun yanında bireysel başvuru yolunun tüketilmesiyle açılan AİHM'de ülkemiz aleyhine yapılan başvuruların yine büyük bir kısmının

adil yargılanma hakkının ihlaline yönelik olduğu görülmekte olup adil yargılanma hakkının ihlali özellikle Anayasa Mahkemesinin kanun yollarını da dahil ederek değerlendirdiği makul sürede yargılanma hakkının ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu husus az önce bahsedilen sorunun varlığını doğrulamakta olup söz konusu hakkın tarihsel kökeninin ne kadar eskilere dayandığı ve bu sebeple de aslında insan hayatının önemli bir parçası haline geldiği düşünülünce durum daha da ciddileşmektedir.

Maddi gerçeğe ulaşabilmek için yargılamanın adil olması gerektiği bilinci insanlarda uzun zamanlar öncesinde oluşmuştur. Bu gereklilik tarih sahnesinde ilk defa 1215'de Magna Carta Libertatum'da yazılı olarak kendini göstermiştir. Burada adil yargılanma hakkı tüm boyutlarıyla ele alınmasa da adalet erişimde gecikme olmayacağı ve adaletin ertelenemeyeceğinden bahsedilmiştir. Adil yargılanma hakkının bir parçası olan makul sürede yargılanma hakkının temelleri 13.yüzyılda atılmış ancak AİHM'e yapılan başvuruların genelinde de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine mahkeme sıklıkla karar vermektedir.. Ülkemizde bu durumun önüne geçilmesi için Anayasa m. 36 ve 141 başta olmak üzere pek çok yasal düzenleme yapılmış ancak AİHM'e yapılan başvurularda ülkemizde de makul sürede yargılanma hakkının tam olarak tesis edilemediği verilen kararlarda görülmüştür.

Yargılama süresinin makul olmaması; yargı yoluyla devletin korunması altına girmek isteyen, buna ihtiyaç duyan bireylerin yargıya dolayısıyla da devlete olan inançlarını zedeler. Zira bilindiği üzere geç gelen adalet, adalet değildir ve ihtiyaç duyulduğu zaman olmayan hukuki korumanın artık ihtiyaç kalmadığında ortaya çıkması kişileri ihkakı hakka yöneltir ki bu bütün hukuk düzenini yerle bir edebilecek kuvvette bir tehliktir. Ancak ne var ki böylesine büyük bir tehlikenin varlığı temyiz mercilerinde on yılı aşkın süredir bekleyen dosyalar üzerinde bir korku yaratmamış olup sayıları her geçen gün artmaktadır.

Buradan da anlaşılacağı üzere gerek sözleşmesel gerek anayasal dayanakları olsa bile adil yargılanma hakkının tüm unsurlarıyla ülkemizdeki her yargı kolunda uygulanabilmesi için bu dayanaklar yetersiz kalmaktadır. Teorik temellerin üstüne pratikler konulmadığı sürece yapılan ihlaller devam edecek, yapılan soyut düzenlemelerden etkili somut sonuçlar alınamayacaktır. Bunun için uygulamadaki temel sorunlardan olan iş yükünün fazla olması, hakim ve onun dışındaki mahkeme personeli sayısının az olması, hakim, savcı ve personelin eğitim düzeyinin yeterliliği gibi noktalara ışık tutulup yapılan düzenlemelerde bu sorunlara yönelik çözümler getirilmelidir. Çünkü aksi halde yapılan düzenlemeler için verilen tüm emeklere rağmen adil yargılanma hakkı ihlallerindeki artıştan kaçınılamaz.

COVID-19 SEBEBİYLE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANDIRILMASI:

Oğuz ÖZKALE

Koronavirüs ve Tarihi:

Korona virüsler kuşlarda ve memelilerde hastalıklara sebep olmak ile birlikte ölüm riski de bulunduran ve Coronaviridae familyasının iki alt familyasından birini oluşturan virüslerdir. Virüsün en belirgin özelliği etrafındaki değneğe benzeyen çıkıntılaridir. Bu özelliğiyle mikroskop altında güneşin taç küresine (Latince: corona) benzediği için korona virüs adını almıştır. Son ortak atası itibariyle tarihi MÖ 8000 civarına, keşfi ise 1960'lı yıllara uzanmaktadır. İnsanların yeise bürünme sebebi haline gelen bu virüs 2020 yılının gündeminde yer almaktadır.

Mefhum Olarak Temel Hak ve Hürriyet:

Hak, mahiyeti gereği üç unsur ile tanımlanmaktadır: Kişi, menfaat ve tanınma. Kişilerin hukuk düzeni tarafından tanınan ve korunan menfaatleridir. Bir hakkın varlığından söz edilebilmesi için ilk aranan şart hakkın sahibi olabilecek bir kişinin bulunması gereğidir. Hakkın özünü oluşturan unsur menfaattir. Kişinin hakkından bahsedebilmek için o kişinin bir menfaatinin olması gerekir. Son olarak da kişinin mevzubahis menfaati, hukuk düzeni tarafından tanınıyor ve korunuyor olmalıdır. Kişinin sahip olduğu haklar yaşama hakkı, sağlık hakkı, eğitim hakkı gibi örnekendirilebilir. Hürriyet, serbest hareket etme gücüdür. Bir şeyi yapma veya yapmama, belli bir şekilde davranıp davranmama erkidir. İnsanın yasak kılınmamış her eylemi mahiyet gereği hürriyettir. Seyahat hürriyeti, haberleşme hürriyeti, yerleşme hürriyeti bunlardan bazılarıdır.

Olağan Dönemlerde Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması

Olağan dönemlerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması Anayasamızın 13. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 13.- Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir.

Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Madde 13'ten çıkan sonuca göre getirilecek olan sınırlandırılma yedi şarta bağlanmıştır:

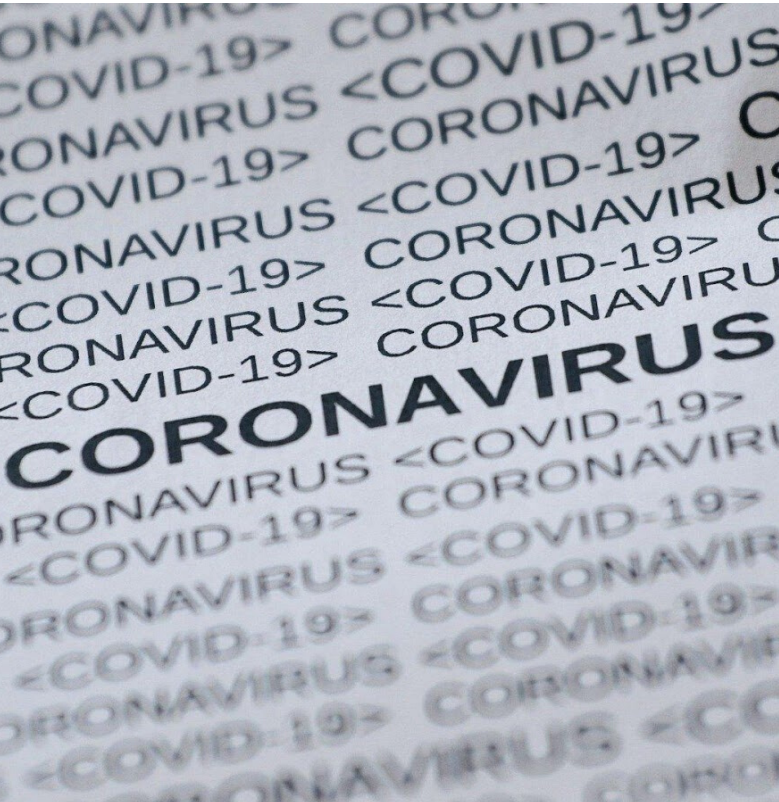
- Kanunla olmalıdır.
- Anayasanın ilgili maddesinde belirtilen sebeplere bağlı olmalıdır.
- Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olmalıdır.
- Demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmamalıdır.
- Temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunmamalıdır.
- Laik Cumhuriyetin gereklerine aykırı olmamalıdır.
- Ölçülülük ilkesine aykırı olmamalıdır.

Olağanüstü Hâl Yönetim Usulünde Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması

Savaş, ayaklanma, deprem ve salgın hastalıklar gibi olağanüstü hallerde temel hak ve hürriyetlerin kullanımının durdurulması söz konusu olabilir. Devletin temsil ettiği ve sonuç olarak bir şekilde bireyin de yararına olan kamu yararı ereği bu durdurma eylemini meşru kılar. Olağanüstü hallerde bazı hürriyetlerin askıya alınması, çok daha büyük zararların ortaya çıkabilmesi kuvvetle muhtemel olduğundan kabul edilmektedir.

Anayasanın Temel Hak ve Hürriyetlerin Durdurulması başlığını taşıyan 15. maddesinde düzenlenmiştir:

"Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

COVID-19 SEBEBİYLE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANDIRILMASI:

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.”

Madde 15'ten çıkan sonuca göre getirilmesi planlanan kısıtlamalar dört koşula bağlanmıştır:

- Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerden biri mevcut olmalıdır.
- Milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemelidir.
- Ölçülülük ilkesine uyulmalıdır.
- 15. maddenin ikinci fıkrasında sayılan hak ve ilkelerden oluşan çekirdek alana dokunulmamalıdır.

COVID-19 Kapsamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması

Başta sokağa çıkma yasağı ile çok sayıda temel hak ve özgürlüğün sınırlandırılması, durdurulması ve ertelenmesi vaki olmuştur.

Bazılarının incelenmesi durumunda;

Eğitim ve öğretim hakkı tahsil kurumlarında çok sayıda öğrenci ve öğretmenin bir arada bulunmasından dolayı ertelenmiştir.

Seyahat hürriyeti, sirayet durumunun fahiş olabilmesi beklenen bazı iller için durdurulmuştur.

İbadet mekanlarının kapatılması sebebiyle ibadet hürriyetinden yararlanılamamıştır.

Sokağa çıkma yasağı getirilmiş ve ihlali durumunda **1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282. maddesi** gereğince vatandaşlara **3 bin 150 TL idari para cezası** öngörülmüştür.

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 4. maddesine göre de il idaresinin başı konumunda olan ve **9. maddesine** göre il genel idaresi yönünden Cumhurbaşkanına karşı sorumlu olan, **9/E maddesine** göre de ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumlu olan valilerin, bu kanunun **11/C maddesine** göre belli nedenlerle illerdeki belli yerlerde ve saatlerde kişilerin dolaşmaları, toplanmaları gibi konularda geçici tedbir alma/kural koyma yetkisi yanında **5326 sayılı Kabahatler Kanununa** göre de toplumun genel sağlığı yönünden bazı uygulama ve yaptırımlara yasal imkan verildiği görülmektedir. Lakin, uygulanan sokağa çıkma yasağının son derece yerinde bir kısıtlama olduğu mahut olsa da Anayasamız tarafından olağanüstü hâl yönetim usulü olmaksızın ilan edilememesi sebebi ile yasağın yasal dayanağı kuşkuludur.

Örneklem olarak incelenmesi durumunda uygulanan yasak ve ertelemelerin, olağan dönem sınırlandırılması olduğu görülmektedir. Mevzu bahis salgın hastalığın sirayet etmesini önlemek amacı ile bu yöntemin seçilmesi, temel hak ve hürriyetlerin ulvi bir konumda bulunduğu ifadesi olarak yorumlanabilir. Olağanüstü hâl yönetim usulünde temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması için kanun şartı aranmamakla birlikte cumhurbaşkanlığı kararnamesi yeterlidir. Getirilmesi planlanan sınırlamanın anayasada belirtilen sebepler ile mutabık olma şartının yer almaması, yaşama hakkı gibi istisnalar dışında her temel hak ve özgürlüğün kısıtlanabileceği anlamına gelir. Aranmayan bir diğer şart ise demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmasıdır. Velhasıl, tercih edilen yöntem ile temel hak ve hürriyetlere duyulan saygı vazıhtır. Lakin, ulaşılmak istenen erek her aracı haklı çıkarmamaktadır. Her hukuk devletinin mükellefiyetinde bulunan ilkeler terk edilmemelidir.

KAYNAKLAR:

Gözler, K. (2019) Türk Anayasa Hukuku Dersleri. Bursa: Ekin Yayınevi
 Gözler, K. (2019) Anayasa Hukukunun Genel Esasları. Bursa: Ekin Yayınevi
 Özbudun, E. (2017) Türk Anayasa Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınevi
<https://www.who.int/health-topics/coronavirus>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4369385/>
<https://www.mevzuat.gov.tr>
<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>
<https://www.caringlyyours.com/coronavirus/>

1921 ANAYASASI

(TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU)

Doğukan COŞKUN

Birinci Dünya Savaşı'nı kaybeden Osmanlı Devleti'nin 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalaması ile Anadolu, İtilaf Devletlerinin işgaline uğramıştır. Başta İngiltere olmak üzere İtalya, Fransa ve Yunanistan işgalci devletler arasında bulunmaktadır. Bu işgallerin başlamasının ardından Anadolu'da çeşitli direniş faaliyetleri başlamış ancak bunların müşterek hale getirilememesi ve beraber yönetilememesi nedeniyle direnişler gerektiği gibi bir kuvvete ulaşamamıştır. Mustafa Kemal Atatürk, 19 Mayıs 1919'da Bandırma vapuru ile Kurtuluş mücadelesini başlatmak ve Türk milletini bağımsızlığına kavuşturabilmek adına Samsun'a doğru 9. Ordu Müfettişi unvanıyla yola çıkmıştır. Bu yolculuk bağımsızlığın fitilini ateşlemiş bulunmaktadır. Sırasıyla Amasya Genelgesi yayımlanmış, Erzurum ve Sivas Kongreleri yapılmıştır. 16 Mart 1920'de İstanbul'un işgal edilip hemen ardından 18 Mart 1920'de Osmanlı Meclisi Mebusan'ın son toplantısının yapılarak çalışmalarına zorunlu olarak son verilmesinin ardından Anadolu'daki kurtuluş ve bağımsızlık hareketini temsil edecek bir meclis kurulması icap etmiştir. Bu durumu takiben 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi Ankara'da toplanmıştır. Bu meclis aynı zamanda "kurucu meclis" sıfatına da haizdir.

Açılmasından itibaren Anadolu'daki direnişin ve bağımsızlık hareketinin yegâne temsilcisi olan Büyük Millet Meclisi tarafından, 20 Ocak 1921 tarihinde şu an 1921 Anayasası olarak tanımladığımız ancak esas adı Teşkilat-ı Esasiye Kanunu olan metin kabul edilmiştir.

1921 Anayasasını incelemeye başlamadan önce Kanun-i Esasi'den de kısaca bahsetmenin yerinde olacağını düşünüyorum. Birinci Meşrutiyet'in ilan edilmesinden sonra II. Abdülhamit'in tahta geçmesinin ardından 23 Aralık 1876'da Kanun-i Esasi ilan edilmiştir. Kanun-i Esasi'yi Türk tarihinde ilk yazılı anayasa olarak tanımlayabiliriz. Yapılışı itibarıyla ferman yoluyla yapılmış bir anayasadır. Osmanlı Devleti'nin monarşik yapısının meşrutiyete çevrilmesinde önemli özellikleri barındırmaktadır. Yasama yetkisi bir parlamentoya yani "Meclis-i Umumi"ye verilmiştir. Yürütme organı padişah ve padişaha karşı sorumlu bir hükümetten oluşmaktadır. Kanun-i Esasi'nin 1921 Anayasasının ilan edildiği tarihte dahi yürürlükte olduğunu söyleyebiliriz. Kanun-i Esasi, Saltanatın kaldırılması ile yürürlükten kalkmıştır. Burada bir tarihi devamlılık söz konusudur.

1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu) Yapısı ve İçeriği:

- 1921 Anayasası 23 maddeden oluşmaktadır ve aslında günümüzdeki çoğu anayasaya göre kısadır. Nitelik olarak "yumuşak anayasa" olarak adlandırabileceğimiz ve yapılışı gereği de bu niteliğe uyan bir anayasadır ve Meclis tarafından üçte iki çoğunlukla kabul edilmiştir. Aynı zamanda bu Anayasa, içerisinde normal kanunlara göre üstün olduğunu bildiren bir hüküm içermemektedir.
- 1921 Anayasası milli egemenliği benimsemiştir. Bu benimsemeyi birinci maddesinde görüyoruz.

"**Madde 1.-** Hakimiyet bilakaydü şart milletindir. İdare usulü, halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir."

Burada açıkça belirtilmiş bir millet egemenliği vurgusunu görüyoruz. Bu ilke 1924, 1961 ve 1982 anayasalarımızda da kendine yer bulmuştur. Aslında ileride kurulacak Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerinden birisi adeta burada ilan edilmiştir.

- 1921 Anayasası, kuruluşu itibarı ile de durumun gereklerinden ötürü yasama ve yürütme kuvvetlerini elinde bulunduran Büyük Millet Meclisinden dolayı "meclis hükümeti" sistemini benimsemiştir. Bu durumu ikinci ve üçüncü maddesinden de anlayabiliriz.

"**Madde 2.-** İcra kudreti ve teşri salahiyeti milletin yegâne ve hakiki mümessili olan Büyük Millet Meclisinde tecelli ve temerküz eder."

"**Madde 3.-** Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi tarafından idare olunur ve hükümeti Büyük Millet Meclisi Hükümeti unvanını taşır."

Burada ikinci maddeye baktığımız zaman yürütme ve yasamanın Büyük Millet Meclisinde toplanmış olduğunu ve bir kuvvetler birliği söz konusu olduğunu anlıyoruz. Üçüncü maddeye baktığımızda ise meclis hükümeti açıkça vurgulanmıştır. Yasama yetkisini elinde bulunduran Meclisin aynı zamanda hükümeti oluşturması bunun bir göstergesidir. Bu sistem 1923 değişikliklerine kadar uygulanmaya devam edecektir. 1921 Anayasasının sekizinci maddesinde de meclis hükümeti sisteminin kabul edildiği görülmektedir.

"**Madde 8.-** Büyük Millet Meclisi hükümetinin inkısam eylediği devairi kanunu mahsus mucibince intihap kerdesi olan vekiller vasıtasıyla idare eder. Meclisi icraî hususat için vekillere veche tâyin ve ledelhace bunları tebdil eyler."

Bu maddede hükümetin, meclisin seçeceği icra vekilleri vasıtasıyla kurulacağını ve bu icra vekillerinin doğrudan meclise karşı sorumlu olacağını görüyoruz. Bu sistemde Meclisin atadığı vekillerin yine meclis tarafından görevden alınabileceği belirtilmiştir.

TEŞKİLATI ESASİYE KANUNU
VE
DAHİLİ NİZAMNAME

1921 ANAYASASI (TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU)

Bu husus da meclis hükümeti sisteminin bariz uygulamalarından biridir. Meclis hükümeti sisteminde devlet başkanının görev ve yetkileri meclis başkanına aittir. 1921 Anayasası da bu makamı "Büyük Millet Meclisi Reisi" olarak belirlemiştir. Meclis başkanı aynı zamanda hükümetin de başıdır.

- 1921 Anayasasının beşinci maddesinde milletvekilliği süresinin iki yıl olduğu belirtilmiştir. Bir kere seçilen bir vekilin tekrar seçilebileceği belirtilmiştir. Beşinci maddenin son cümlesinde ise seçilen bir milletvekilinin ayrıca kendini seçen vilayetin vekili olmayıp tüm milletin vekili olduğu hususu önemlidir. Bu, milletvekilinin tüm milleti temsilen orada bulunduğu bir ifadesidir.

"Madde 5.- Büyük Millet Meclisinin intihabı iki senede bir kere icra olunur. İntihap olunan âzanın âzalık müddeti iki seneden ibaret olup fakat tekrar intihap olunmak caizdir. Sabık heyet lâhik heyetin içtimasına kadar vazifeye devam eder. Yeni intihabat icrasına imkân görülmediği takdirde içtima devresinin yalnız bir sene temdidi caizdir. Büyük Millet Meclisi âzasının her biri kendini intihap eden vilâyetin ayrıca vekili olmayıp umum milletin vekilidir."

- 1921 Anayasasının yedinci maddesine baktığımızda ise meclisin bazı görev ve yetkilerinden bahsedilmiş olduğunu görüyoruz. Bunlar kanunların yürürlüğe konması, değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması, antlaşma yapma, barış imzalanması ve savaş ilanı gibi yetkililerdir.

"Madde 7.- Ahkâmı şer'iyenin tenfizi, umum kavaninin vâz'ı, tadili, feshi ve muahede ve sulh akti ve vatan müdafaası ilânı gibi hukuku esasiye Büyük Millet Meclisine aittir. Kavanin ve nizamât tanziminde muamelâtı nâsa erfak ve ihtiyacatı zamana evfak ahkâmı Fıkhiye ve hukukiye ile âdap ve muamelât esas ittihaz kılınır. Heyeti Vekilenin vazife ve mesuliyeti kanunu mahsus ile tâyin edilir."

- 1921 Anayasasının dokuzuncu maddesinde meclisin kendine bir başkan seçeceği ve bu başkanın meclis adına imza atma, Heyet-i Vekile kararlarını onaylama yetkilerinin bulunduğu ve Meclis başkanının aynı zamanda bu heyetin de başkanı olduğu belirtilmiştir. İcra Vekilleri heyeti içlerinden birini başkan seçmelerine rağmen Meclis Başkanı bu heyetin de doğal başkanıdır.

"Madde 9.- Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesi tarafından intihap olunan reis bir intihap devresi zarfında Büyük Millet Meclisi Reisidir. Bu sıfatla Meclis namına imza vaz'ına ve Heyeti Vekile mukarreratını tasdika salâhiyettardır. İcra Vekilleri Heyeti içlerinden birini kendilerine reis intihap ederler. Ancak Büyük Millet Meclisi Reisi Vekiller Heyetinin de reisi tabiidir."

- 1921 Anayasası yerinden yönetime oldukça fazla yer vermiştir. 23 maddelik Anayasanın 14 maddesi taşra teşkilatına ve yerel yönetimlere ayrılmıştır. Vilayet, kaza ve nahiyeler düzenlenmiştir. Bunların işleyişi ve yönetimleri düzenlenmiştir. Buradan 1921 Anayasasının yerel yönetimlere ne denli önem verdiğini anlamamız gerekir.
- Yürütme ve yasama yetkilerinin Büyük Millet Meclisinde toplandığını ve kuvvetler birliğinin bulunduğunu söylemiştik. Fakat diğer bir erk olan yargıya 1921 Anayasasında yer verilmemiştir. Aynı zamanda yürürlükte olan Kanun-i Esasi'nin yargı ile ilgili hükümleri olsa da içinde bulunulan durumun gereği olarak yargının da Meclis tarafından kullanıldığını söylemek yanlış olmaz.
- 1921 Anayasası süresince 1 Kasım 1922 tarihinde Saltanatın Kaldırılması, 1 Nisan 1923 tarihinde Birinci Meclisin son bulması, 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilanı ve son olarak 3 Mart 1924 tarihinde Hilafetin Kaldırılması gibi tarihi olaylar vuku bulmuştur. 1921 Anayasası, 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilanı ile önemli değişiklikler yaşamıştır. Bu değişikliklerden en önemlisi birinci maddeye eklenen "Türkiye Devletinin şekli Hükümeti, Cumhuriyettir" ifadesidir. Ayrıca 29 Ekim 1923 tarih ve 364 sayılı Kanun ile çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler arasında "Cumhurbaşkanlığı" makamı oluşturulması, Cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesi, hükümetin kuruluş usulü, resmi dilin Türkçe olması, devletin dininin İslam olduğu gibi değişiklikler kendine yer bulmuştur.
- 1923 değişikliklerinden bir tanesi ilk maddenin sonuna eklenen Türkiye Devletinin yönetim biçiminin Cumhuriyet olduğunu ifade eden ikinci cümledir. Cumhuriyetin ilanının açık bir sonucudur.

"Madde 1.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Hâkimiyet, bilâ kaydü şart Milletindir. İdare usulü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir. Türkiye Devletinin şekli Hükümeti, Cumhuriyettir."

- 1923 değişikliklerinden önce sekizinci maddeye göre hükümetin, meclisin seçtiği vekillerden kurulacağı ve bu vekillerin denetiminin meclis tarafından yapılacağı, seçilen bu vekillerin meclis tarafından görevine son verilebileceği belirtilmiştir. Burada anlaşılacağı üzere bu hükümler meclis hükümeti sisteminin özelliklerini içermektedir.

Ancak 1923 değişikliklerinden sonra başvekilin Cumhurbaşkanlığı tarafından, diğer vekillerin ise başvekil tarafından yine meclis üyelerinden seçileceği ve bu belirlenen vekillerin meclisin onayına sunulacağı belirtilmiştir.

1921 ANAYASASI (TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU)

Burada hükümetin kuruluş şeklinin ilk haline göre bir değişiklik geçirdiği görülmektedir. Yapılan değişiklikler parlamenter hükümet sisteminin özelliklerini yansıtmaktadır. Bu durumu aşağıdaki maddede görüyoruz.

"Madde 12.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Başvekil Reisicumhur tarafından ve Meclis âzası meyanından intihap olunur. Diğer vekiller Başvekil tarafından gene Meclis âzası arasından intihap olunduktan sonra heyeti umumiyesi Reisicumhur tarafından Meclisin tasvibine arz olunur. Meclis hali içtimada değil ise keyfiyeti tasvip Meclisin içtimasına talik olunur."

- Ayrıca yine 1923 değişikliğiyle gelen diğer bir hüküm ise dördüncü maddedir.

"Madde 4.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Türkiye Devleti Büyük Millet Meclisi tarafından idare olunur. Meclis, Hükümetin inkısam ettiği şubata idareyi İcra Vekilleri vasıtasıyla idare eder."

Bu hüküm ile önceden Meclis tarafından direkt olarak kullanılan yürütme yetkisinin artık İcra vekilleri vasıtasıyla kullanılacağı belirtilmiştir.

- 1923 değişikliklerinden sonra Cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçileceği, görevinin yeni Cumhurbaşkanının seçimine kadar süreceği ve tekrardan seçilebilmenin uygun olduğu belirtilmiştir.

"Madde 10.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Türkiye Reisicumhuru, Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesi tarafından ve kendi âzası meyanından bir intihap devresi için intihap olunur. Vazifei Riyaset yeni Reisicumhurun intihabına kadar devam eder. Tekrar intihap olunmak caizdir."

- 1923 değişikliklerinden sonra gelen diğer bir değişiklik de Cumhurbaşkanının devletin başı olduğu ve lüzum gördüğü takdirde Meclise ve Bakanlar Kuruluna başkanlık yapabileceği ifadesinin yer aldığı 11. maddedir.

"Madde 11.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Türkiye Reisicumhuru Devletin Reisidir. Bu sıfatla lüzum gördükçe Meclise ve Heyeti Vekileye riyaset eder."

- Ayrıca 1923 değişikliklerinde gelen devletin dininin İslam olduğu ve resmi dilin Türkçe olduğu gibi hükümler de değiştirilen ikinci maddede kendine yer bulmuştur.

"Madde 2.- (Değişik : 29.10.1339 (1923) - 364 S. Kanun) Türkiye Devletinin dini, Dini İslâmdır. Resmi lisanı Türkçedir."

Sonuç:

1921 Anayasası, Kurtuluş Savaşı'nın içinde bağımsızlığını kazanmanın emelinde olan bir milletin adeta yeniden doğmasının ve bu doğuşun haykırışı niteliğindedir. Türk milletinin Anadolu'daki varlığını ve sahipliğini açıklamasının tezahürüdür. Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde kurulan Büyük Millet Meclisinin milletin bir yansıması ve bu Meclisin milletin sesi olduğunu daha ilk maddesinde belirtmesi ile kurtuluş mücadelesinin daha sağlam temellere oturtulmasının aracıdır. Büyük Millet Meclisinin varlığının bir kanıtıdır adeta. Her şeyden önce de bağımsızlık mücadelesinin kanuna uygunluğunun ve meşruluğunun bir göstergesidir. Bağımsızlığın kazanılmasının ardından 1924 yılına kadar olan dönemde yeni kurulan Cumhuriyetin temellerinin açıklığa kavuştuğu ve bu taze cumhuriyetin esaslarının belirlendiği belgedir. Kısacası bu yeni devletin kimliği görevini görmektedir.

Son olarak, 23 Nisan 1920'de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 100. yılı vesilesiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bağımsızlık mücadelesi vermiş ve ulusal egemenliğin tezahürü olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurulmasında rol almış atalarımızı saygıyla yâd ediyorum.

KAYNAKLAR:

- Gözler, Kemal. "Türk Anayasa Hukuku Dersleri", Ekin Basım Yayın Dağıtım, güncellenmiş 24.baskı, Haziran 2019
- Ortaylı, İlber. "Gazi Mustafa Kemal Atatürk", Kronik Kitap, 1. Baskı, Ocak 2018, İstanbul
- www.anayasa.gov.tr

ÇİCERO'NUN HUKUK FELSEFESİ

İmran Sude ÇANKAYA

Roma Cumhuriyet döneminde yaşamış Marcus Tullius Cicero(MÖ 106-MÖ 43), Romanın en önemli siyasal düşünürüdür. Ayrıca Roma'da praetorluk, konsüllük ve senatörlük gibi önemli devlet görevlerini yürütmüştür. Bunların yanında eşsiz bir avukat ve hatip olmasıyla tanınır. Cicero'nun, burada ele alacağım ve daha yakından inceleyeceğim diğer bir yönü ise hukuk felsefesi öğretisidir. Cicero'nun felsefesinin hareket noktası Stoacı düşünce ve Platon'un felsefesidir. Bunlar Cicero'nun Doğal hukuk felsefesinin zeminini oluştururlar. Stoa okulunun temel öğretisi, insanların doğa ile uyum içinde yaşamalarıdır. Cicero da buradan hareketle, insan ruhlarını, tanrılar ile ortak yan olarak görmüştür. Bu ruh, akılsaldır, ve tüm doğayı yönetir. Buradan Cicero'nun Doğa yasasına ulaştığını, ve bunu insanın aklında bulduğunu söylemek gerekir.

Cicero'nun Doğal hukuk anlayışına daha yakından bakacak olursak, yasaları doğanın kendisinde aramamızı söyler. Doğa yasası her şeydedir ve kaynağı tanrıdır. İnsan da tanrı ile akıl birlikteliği içindedir. Bu birliktelik kendini yasalarda ve hukukta gösterir. Cicero'nun yasa tanımına baktığımızda, bunu insanların zihinlerinde tasarladıkları bir olgu veya halkların kararı olarak görmez, evreni yöneten sonsuz bir olgu olarak ele alır ve ekler "Yasalar doğadan kaynaklanmıyorsa, çöker"(1). Hukukun doğadan kaynaklanıyor olmasının pek çok sonucu vardır.

Bu hukuk erdemi amaçlar, doğal hukuka dayanan pozitif hukuk adildir, insanlar hukuka korkularından dolayı itaat etmez, onu korumak için uyum sağlarlar.

Cicero'ya göre doğada dört temel erdem vardır: adalet, bilgelik, ölçülülük ve ruh yüceliği. Bunlar kaynağını doğadan alır ve doğa yasasıyla gerçekleştirilirler. Erdem, mükemmelliğe ulaşmış akıldır (2). Öyle ki, insanları haksızlık yapmaktan alıkoyan ceza değil doğadır. Bu sebeple erdemli olan insan yaptığı şeyin açığa çıkmasından değil doğa yasalarına karşı gelmekten korkar, bu sebeple yasalarını korur. Hukuk ve yasalar ahlaken doğru bir olgu olarak arzulanmalıdır. Hukuk, doğa tarafından onaylanmadığında bütün erdemler anlamını yitirir. Cicero bu savını şöyle destekler, hukuk, doğaya değil de yasa koyucunun iradesine göre inşa edilseydi, çoğunluk onaylıyor diye hırsızlık, tecavüz gibi eylemler hak ve meşru olurdu çünkü onların önünde kötü ve yıkıcı unsurları iyi ve yararlı olarak kutsarlar; haksızlıktan hukuk, kötünden iyiyi oluştururlar. Bu sebeple doğa, iyi yasayı kötü yasadan ayırmamız için bir ölçüdür. Bununla birlikte adalet ve eşitlik de kendisi için arzulanır. Adalet tüm erdemlerin nedeni ve anlamıdır. Adalet kendisi için değil getirisi, ödülü ve kazancı için istendiği vakit ortada yalnızca "kötülük" denilen erdem kalır. Bu sebeple en adaletsiz şey, adaletten kazanç sağlamayı amaçlamaktır.(3)

(1)Cicero. Yasalar Üzerine.

(2)Cicero. Yasalar Üzerine.

(3)Cicero. Yasalar Üzerine.

ÇİCERO'NUN HUKUK FELSEFESİ

Cicero'ya göre iki tür adaletsizlik vardır:

ilki bir başkasına haksızlık yapanların, diğeri de haksızlığı engelleyebilecekken hareketsiz kalanların adaletsizliğidir. İnsanı bunlardan alıkoyan doğal yasadır, biraz daha ileri gidersek, kendi vicdanıdır. Kişiyi suç işlemekten de yasaların değil, vicdanının alıkoyduğunu söyler. Bir devlette kaleme alınmış bir yasa olmasa da insanların uyacağı bir yasa vardır, o da tanrısal yasadır. Bu yasadan yoksun devlet de devlet olamaz. Zira devletler de halkın kötü olduğunu düşündüğü hiçbir şeyi pozitif hale getiremez. Dolayısıyla doğal yasa adil olan ve adil olmayan yasa arasındaki ayrımı yapmamızda da yol gösterici rolünü oynar.

Bu doğrultuda Cicero şunu da vurgular, magistralar konuşan yasadır. Yöneticiler her zaman yüce yasanın ve insanların yaşamının buyruklarına uygun hareket ederler. Yöneticiler vatandaşlara eşit muamele ederler, onlar için neyin faydalı olduğuna dikkat ederler ve asla kendi menfaatlerini hatırlamazlar. Bu doğrultuda Cicero'nun cezalara bakış açısına da değinmek gerekir. Cezalar suçtan daha ağır olmamalıdır, iki kişi aynı suçu işlediğinde birisi cezalandırılırken diğerrinin yargılanmaması gibi bir durum olmamalıdır. Zira insanları ikna etmeyen pozitif yasalar işlevsizdir. Yasa koyucular suç ve cezalarda da adaletin ve erdemın ışığında hareket etmelidirler.

Cicero'nun yasalara ve hukuka bakış açısının günümüz için önemli sonuçları vardır. Her şeyden önce Cicero; Devleti, eski yunanda gördüğümüz şekilde ortak yarar üzerine değil çok sayıda insanın bu ortak yasaları benimsemesi üzerine yerleştirmiştir.

Bu noktada Hukuk Devleti kavramı onun için devletin olmazsa olmaz unsuru haline gelmiştir ve hiçbir örgütlenme hukukla bezenmedikçe devlet adını alamaz. Bu, günümüzde hukuk devleti savunucuları için önemli bir argümandır. Bu durumda devlet, yalnızca egemenlik yetkisine sahip olan bir "güç" olarak nitelendirilmekten uzaklaşır, hukuka dayanan bir örgütlenme halini alır. Ayrıca Cicero'ya göre, yasaların kaynağı olan akli, insanların vicdanı ile özdeşleştirmek yanlış olmasa gerektir. Erdemli insanları adaletsiz olandan uzak tutan, vicdanıdır ve vicdan en ağır cezadır. Ayrıca Cicero yöneticilere ve yasa koyuculara, yönetmede ve yasa yapmada gözetmeleri gereken unsurlara işaret etmiş, onlara yol göstermiştir.

Bu noktada adalete ve erdeme yaptığı vurgu hem yöneticiler hem yasa koyucular hem de yönetilenler için çok önemlidir. Bir devletin yasadan bağımsız düşünülmemeyeceği, yasaların da adaletten ayrı var olamayacağını aksi takdirde çökeceğini belirterek bu olguların ne kadar değerli olduğunu vurgulamıştır. Cezaların ölçülü olması, kişiye göre değişir olmaması ve ortada bir suç varsa bu suçun tüm vatandaşlar için var olması, tüm vatandaşların yargı önünde eşit olması gerektiğini ifade etmiştir. Dolayısıyla asırlar geçmesine rağmen, bize onun felsefesinden, hukuka ve yasalara olan bakışından örnek alınacak pek çok husus bırakmıştır.

KAYNAKLAR:

- NICGORSKI, Walter, Cicero's Paradoxes and His Idea of Utility, SAGE Publications, 1984.
- WOOD, Neal, Cicero's Social and Political Thought, University of California Press, 1988, (pp.70-89)
- ŞENEL, Alaeddin, Siyasal Düşünceler Tarihi, Bilim ve Sanat yayınları, 2018, (s.185-205)
- CİCERO, Yasalar Üzerine, (çev. C. Cengiz Çevik), 5. Basım, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2019.
- CİCERO, Yükümlülükler Üzerine, (çev. C. Cengiz Çevik), 6. Basım, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2020.

SİNEMA ÖZELİNDE SANATIN HUKUKİ AÇIDAN KORUNMASI

Mustafa Kaan SİĞİRCİ

1. Sanatın ve Sinemanın Değeri

Uygar toplumlar uygarlıklarını ilerici fikirleriyle, yeniliğe karşı hoşgörülerıyla ve özgün sanatlarıyla ortaya koyarlar. Sanat, insanın yaratılmasıyla başlamış ve çeşitli dallara ayrılarak bugüne kadar gelmiştir. Kimi toplumlarda az kimi toplumlarda ise önemli ölçüde gelişmiştir. Bu farklılıklara birçok sebep bulunabilir. Örneğin, hayati gereklerini karşılayamayan insanların olduğu bir toplumdansa refah seviyesi yüksek bir toplumun sanatçıların daha fazla eser üretmesi olağan olacaktır. Elbette bir sanatçı her durumda eserini ortaya koyabilir hatta bundan da pay alır fakat takdir edersiniz ki gelişmemiş bir toplumda sanata verilen ilgi ve alaka elbette daha az olacaktır. Ve sanatın varlığını geliştirerek sürdürebilmesi de toplumların kendisine vereceği değerle mümkün olacaktır.

Sanat, insanlığın varoluşundan itibaren insanlara farklı suretlere bürünerek gözükmiştir. Mesela, insanoğlunun mağara duvarlarına yaptığı çizimler de sanat kategorisine girebilir. Kimimiz için bu bir aleladelikten ibaret olsa bile kimimiz için bu bir haykırıdır, sesini kendisinden yüzyıllar sonra yaşayacak insanlara duyurmaktır. Ancak hangi surete bürünürse bürünsün çağlardır süregelen bu dışavurum kendi varlığını sürdürecektir.

Peki, yaşadığımız döneme ulaşalım biraz. Son yüzyılın en önemli sanat dalı ne olmalıdır? Edebiyat, Müzik, Resim, Tiyatro... Hangisi birbirinden daha değerli hale geldi, bunun ayrımını yapmak oldukça güç benim için. Fransız Şair Paul Valery, güzel olan hiçbir şeyin hülasa edilemeyeceğini belirtmiştir. Bu ayrımdan bu halde kurtulmak mümkün olsa gerek. Ancak geçtiğimiz yüzyılda kitleleri sürükleyebilme açısından dünyanın merkezine oturmuş ve bu yüzyılda da tahtından inmeyecek olan sinema, şüphesiz insanların değişmeyecek zevkleri arasında üst sıralarda olacaktır. 1895 yılında ilk defa bir filmle dünyaya adım atan sinema, 1902'de ilk renkli filme kavuşmuştur. Ve 6 Ekim 1927 yılında New York'ta izleyicilerle buluşan ve sinemanın gerçek doğumu olarak kabul edilen 'The Jazz Singer' filmi ile ilk kez görüntü ve sesin bir arada kaydolduğu film, aynı zamanda ilk uzun metrajlı film olması özelliğiyle de sinemanın bugünkü varlığında büyük bir öneme sahiptir.

Zaman içinde fotoğrafçılığın tek kare boyutundan çıkıp canlı görüntülerin kaydedilmesi haline gelmiş bir teknolojik gelişme olarak meydana gelen sinemanın sanat olduğunu söyleyebilmek mümkün müdür? Elbette farklı görüşler ortaya çıkabilir fakat zaman içinde teatral bir gösteri haline gelen sinema filmleri, seyir zevki yüksek hal almasıyla kendisini adeta bütün dünyaya kabul ettirmiştir.

2. Sinemanın Bir Sanat Dalı Olarak Korunması

Sinemayı, yazımızın başında belirttiğimiz uygar toplumlarda sanatın gelişmiş olması gerekliliği içerisinde değerlendirebileceğimize göre sinema, sanat olarak toplum tarafından ilgiye, alakaya ve destek görmeye muhtaçtır. Bilakis, destek görmediği takdirde asıl amacını, yani kendi iletişim aracı olan kurgusunu insanlara yansıtamaz. Bu sebeple sinema sanatçısı ile seyirci arasına fikirlerin ve duyguların olmadığı aşılabilir bir duvar örülür. Bir sanat eserinin çok fazla kişiyle buluşması o sanat eserinin değerini elbette belirlemez. Lakin hepimizin bildiği gibi dünya üzerinde kıymet gören şeyler, kendisinden daha kıymetli şeylerin –bu bir düşünce olabilir veya bir davranış- doğumuna öncülük eder. Dolayısıyla sinemanın toplum tarafından takdir görmesinin daha kıymetli sinema eserleri oluşturacağı ve bunun da sanatı ve sanatçıyı olumlu ölçüde etkileyeceğini düşünmekteyim.

Sanatın, sanatçının ve dolayısıyla sinemanın sanatsal açıdan gelişmesi, geliştirilmesi, yeni özgün fikirlerin üretilmesi onları meydana getiren kişilerin, sanatçıların, üstlendiği bir görevdir. Fakat sinemanın korunması da takdir görmesinde olduğu gibi yine halkın vazifesi mi olacaktır. Yani bu elbette bütün sanat eserlerinde geçerlidir ama örneğin bir sinema filmindeki özgün bir hikâyenin çalınıp bir başkası tarafından başka bir isimle tekrardan yeni bir filme konu olması durumunda, o eserin asıl sahibi eserinin üzerindeki emeğinin karşılığını nasıl alacaktır? O filmin gösterimini bizzat gidip engellemeye mi çalışacaktır yoksa o filmin gösterildiği sinemanın kapısına gidip seyircilere filmin aslında kendisinin olduğunu mu söyleyecektir. Elbette böyle yöntemler uygulanamaz. Peki, ne yapılacaktır? Hukuka başvurulacaktır.

SİNEMA ÖZELİNDE SANATIN HUKUKİ AÇIDAN KORUNMASI:

3.Sinemanın Korunması ve Gelişmesi Açısından Hukuki Alanda Bulduğu Konum (5846 ve 5224 Sayılı Kanunlar Çerçevesinde)

Hukuk sistemleri, toplum düzeninin sağlanması yolunda sanata ve sanatçıya ayrı bir yer tanımaktadır. Bu minvalde birçok ülkenin hukuk sisteminde sanatın bir mülkiyet olduğu kabul edilmiş ve bunun maddi mülkiyetten, eşyadan, farklı bir yeri olduğuna yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Kimi ülkelerde bu koruma iç hukukla kimi ülkelerde ise uluslararası örgütler çerçevesinde sağlanmaya çalışılmıştır. Örneğin Çek Cumhuriyeti'nde bu koruma kanunları, AB Eser Koruma Haklarına göre revize edilmeye çalışılmıştır. Ülkemizde de bu tarz bir hukuki korumanın Fikri Mülkiyet çerçevesinde olmasına çalışılmaktadır.

Gelişmiş ve refah seviyesi yüksek her toplumda sanat ve sinema bu seviyenin yükselmesinde etkin rol oynamaktadır. Bu düşüncenin fiiliyata geçirilmesi için ise devletler bizzat rol oynamalı, gerekli yasama çalışmalarının hayata geçirilmesi için bizzat organlarıyla elini taşın altına sokmalıdır. Bu bağlamda ülkemiz gibi birçok devlet de gerek hukuk yoluyla gerek de yürütme organı vasıtasıyla bu görevini yerine getirmektedir. İlk olarak sinemacılığın ve fikri eserlerin korunması açısından önem arz eden 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununu ele alacağız. Sinema eserinin tanımı FSEK m.5'de şöyle yapılmıştır: *Sinema eserleri, her nevi bedii, ilmi, öğretici veya teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filmler veya sinema filmleri gibi, tespit edildiği materyale bakılmaksızın, elektronik veya mekanik veya benzeri araçlarla gösterilebilen, sesli veya sessiz, birbiriyle ilişkili hareketli görüntüler dizisidir.* Sinema eserini ise sinema filmi, belgesel film, kısa film, TV dizisi filmi, reklam filmi gibi görsel işitsel eserler olarak hukuken tanımlamak mümkündür. Bir eserin FSEK kapsamında koruma görmesi için neyin eser olarak nitelendirileceği önemli bir sorudur. Bu sorunun cevabını verirken bireysel sanat anlayışının dışında objektif verilere de dayanmak gerekmektedir. Yani eser, yaratıcısından özellikler taşımasının yanı sıra yaratıcısının düşüncesini ifade edecek şekilde şekillenmiş olmalıdır. Aynı zamanda eser kavramına da değinmemiz gerekmektedir. Eser, düşüncelerin kişinin iç dünyasından idrak edebilir şekilde dış âleme yansiyarak hukuki bakımdan değer ifade eden neticeleridir. Fikir ve sanat hukukunda salt düşünceler koruma görmez. Eserin meydana gelmesi için oluşumuna katkı sağlayan fikri ve zihinsel faaliyetlerin, herhangi bir şekilde başka kişiler tarafından algılanabilir derecede somutlaşması gereklidir. Yani sinema üzerinde bir örnekle somutlaştıracak olursak bir senaristin aklına gelen bir hikâyenin başka bir kişinin de aklına gelmesi ve somutlaştırılması yani bunu

kitaplaştırmak veya kurgulayıp filmini yapmak gibi bir şekilde meydana getirmesi mümkündür. Hukuk sistemi bu ilk senariste fikrinin karşılığını tanımamaktadır. Çünkü o fikir gayet bir başka insan tarafından da düşünülmüş olabilir. Ancak burada, örnekteki senaristin hikâyesini karşı taraf açısından algılanabilir düzeye getirmesi de önemlidir hiç şüphesiz. Şöyle bir misal verecek olursak bu senarist bu hikâyesini herhangi bir şekilde kitap olarak bastığı takdirde karşı tarafın algılayabileceği düzeyde bir netice ortaya koymuş olmaktadır. Ve düşüncüyü salt anlamdan çıkartıp bir eser mülkiyetine sahip hale gelmektedir.

Şuana kadar sinemanın fikir ve sanat eseri olmasına yönelik FSEK çerçevesinde küçük bir girizgâh yapmaya çalıştık. Türk hukukunda sinema eserlerine ilişkin bir başka düzenlemeyi, 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi Ve Sınıflandırılması İle Desteklenmesi Hakkında Kanunu'nda görmekteyiz.

5224 sayılı kanunumuz sinema sektörünün gelişmesine ve korunmasına hizmet eden önemli bir kanundur. Kanunun 3 üncü maddesinin (b) bendine göre göre sinema filmi, sinema sanatına özgü dil ve yöntemler ile meydana getirilen belgesel, kurgu, animasyon ve benzeri türlerde; konulu veya konusuz, uzun veya kısa metrajlı, tespit edildiği materyale bakılmaksızın elektronik, mekanik veya benzeri araçlarla gösterilebilen, sesli veya sessiz, birbiriyle ilişkili hareketli görüntüler dizisinden ibaret filmleri ifade etmektedir.

Kanunun 4 üncü maddesi ise sinema filmlerinin sınıflandırılması açısından kıymetlidir. Bu madde sinema filmlerinin değerlendirilmesi ve sınıflandırılması için bakanlık bünyesinde bir kurul oluşturulacağından söz etmiştir. Bu durum sinemanın toplum ve kamu düzeninin ahlaki ölçülerde sağlanması açısından önem arz etmektedir.

5224 sayılı kanunun 8 inci maddesi ise sinemanın gelişmesini ve desteklenmesi sağlamak açısından çok yerinde bir kanun maddesidir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında maddi detayları da veren madde, yerli sinema sektörünün sadece özel sektöre binen maddi külfetleriyle değil aynı zamanda devletin de desteğiyle sektörün ve sinemanın yeni, özgün ve kaliteli ürünler doğurmasına kaynak sağlamaktadır. Maddi bütçe sinema dalında sanatın diğer dallarına göre oldukça farklı bir boyuttadır. Çekim maliyetleri, oyuncu ve personel ücretleri gibi giderler kimi zaman sanatın düşünülen, hayal edilen ve olması arzulanan boyutundan çok, kaliteden yoksun olmasına sebep olduğu malumunuzdur. Devletin politikalarıyla sanayi, tarım, girişimcilik alanlarında verilen maddi boyuttaki teşvik desteğini bu minvalde anlamak ve doğru bulmak mümkün olacaktır.

SİNEMA ÖZELİNDE SANATIN HUKUKİ AÇIDAN KORUNMASI:

Ek olarak 5224 sayılı kanunun 9 uncu maddesi de uluslararası alanda ülke tanıtımına yönelik özel nitelikteki proje ve yapımlar ile ulusal ve uluslararası film festivallerini, film hafta ve günlerini, sinema alanına ilişkin kültürel ve sosyal amaçlı etkinlikleri ve sinema sektörü çalışanlarını oluşturulan destekleme kurulu bünyesinde desteklenmesine ilişkin hükümlere yer vermiştir. Bu desteklemeler de sinema sanatçılarının uluslararası alanda başarılı olması için devletin verdiği faydalı olması umulan yerinde bir kanun maddesidir. Sinema Destekleme Kurulunun 2020 yılında Cannes Film Festivali gibi dünyanın en önemli film festivallerinde kabul ve takdir gören Altın Palmiye ödüllü yönetmenimiz Nuri Bilge Ceylan'ın çekimleri devam eden "Kuru Otlar Üstünde" filmine 2 milyon TL değerinde verdiği destek de bu kanunun uygulama alanına ilişkin yerinde bir örnek olacaktır.

4.Yerli Sinemada Dijital Platform Krizi İncelenmesi (30926 Sayılı Yönetmelik Çerçevesinde)

Herkesin hatırlayacağı üzere kısa süre önce film yapımcıları ile sinema yöneticileri ve yayıncıları arasında bazı problemler ve polemikler yaşanmış, olay günlerce gündemde kalmış ve bazı film yapımcıları filmlerini kısa bir süre yayınlamama kararı almıştı. Hatta bu konu Cumhurbaşkanlığına ve TBMM'ye kadar taşınmış son olarak 22 Ekim 2019'da Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılan 30926 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi Ve Sınıflandırılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikle tatlıya bağlanmıştı. Yazının son bölümünde ise yerli sinemada 'Dijital Platform Krizi' olarak adlandırılan bu sürece değinmek istiyorum. Bu süreci ilk olarak krizi sona erdiren yönetmeliğin yüzeysel bir değerlendirmesiyle başlamak kanaatimce daha doğru olacaktır. İlk dikkat çekmek istediğim husus, düzenlemeyle sinema salonu işletmecilerinin sinema salonlarına, gösterilen filmlere ve sinema biletlerine ilişkin bilgileri bakanlığa iletmelerinin zorunlu hale getirilmesi. Bu sayede hem bilgi paylaşımı hususunda hukuki açıdan şeffaflık sağlanmış hem de paydaşların güvenilir bir ortamda faaliyetlerini sürdürmelerine imkân verecek hale gelmiştir.

İkinci olarak yönetmelik çerçevesinde yeni getirilen diğer bir husus da film yayıncılıklarının dijital platformda yapılması hususu olmuştur. Sinema işletmecileri ile yapımcılar arasındaki bu polemiklerin asıl sebebi de bu konuydu. Büyük bütçelerle çekilmiş bir filmin sinemalarda yayına girmesinden kısa bir süre sonra dijital bir platformda yayınlanmış olması tartışmanın fitilini ateşleyen unsur olmuştur. Olan bunca şeyden sonra 30926 sayılı yönetmeliğin 10 uncu maddesi bu soruna çözüm getirecek düzeyde olmuştur. Sinema sektörünün korunması amacıyla yapılan düzenlemeye göre diğer platformlarda eş zamanlı gösterimin önü kapatılmış ve sinema filmleri gösterim tarihinden itibaren 5 ay geçmeden ücretli yayın yapan platformlarda, 6 ay geçmeden ücretsiz yayın yapan platformlarda gösterilememesi kararlaştırılmıştır. Sonuç olarak 2019 yılında gündemde oldukça ses getiren bu kriz sürecinin bu yönetmelik sayesinde çözülmesi ve sinema sektörünün maddi ve manevi unsurları üzerinden haksız getiri sağlanmasının belli ölçülerde engellenmeye çalışılması olumlu olmuştur. Yerli sinemanın gelişmesinde katkı sağlayacak bir düzenlemeye imza atılmıştır.

5.Genel Değerlendirme

Genel bir değerlendirme yapacak olursak sinema, her uygar ve gelişmiş toplumda olduğu gibi son iki yüzyıldır doğan, büyüyen ve ölümsüz eserler ortaya konan bir sanat dalıdır. Sanatsal açısı şöyle dursun, her ülkenin milli, dini ve sayısız birçok unsurunu yansıması itibariyle aynı zamanda yaşayan bir kültürdür. Bu kültürün ve temsilcilerinin korunması ise toplum ve devletin birlikte oluşturacağı bir destekleme ile mümkün olacaktır. Bu korunmanın sağlanması içinse en önemli aracı, elbette hukuk kuralları oluşturacaktır. Şüphesiz sanatın her dalını koruması gereken Fikri Mülkiyete ilişkin mevzuatlar bu konuda öncülük etmektedir. Sinema ve sanat eserlerinin kopyalanması, izinsiz uyarlanması ve fikir hırsızlığı geri plana atılmaması gereken büyük hukuki meselelerdir. Sinema özelinde bütün sanat eserlerine ilişkin bu sorunların çözülmesi için gerekli düzenlemeler yapılmaya devam etmektedir. Unutulmamalıdır ki hukukun toplum ilişkilerini düzenleme görevi bu hususta gerekli kuralların uygulamalarıyla yerine getirildiği takdirde sanatçılar odaklanması gereken asıl uğraşlarını daha iyi bir şekilde yerine getirebilecek ve bu sayede hem bu yazımızın hem de oluşturulmasını umduğumuz hukuki düzenlemelerin özündeki sanatın gelişmesi amacının gerçekleşmesi daha da mümkün olacaktır. En kısa zamanda ülkemizin sanatına ve sanatçısına destek veren hukuki düzenlemelerin toplumumuzda kıymet bulması temennisiyle...

KAYNAKÇA

- Mustafa Ateş, Fikri Hukukta Eser, Ankara, 2007.
- İlhami Güneş, Son Yasal Düzenlemelerle Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara, 2008.
- Ünal Tekinalp, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5.basım, İstanbul, 2012.

Doç. Dr. Hasan Sinar kimdir? Ceza hukuku doçentiyim. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Sonra aynı üniversitede araştırma görevlisi olarak kaldım. Yüksek lisansımı ve doktoramı İstanbul Üniversitesinde yaptım. Doktora araştırmamı Max Planck Uluslararası Ceza Hukuku Enstitüsünde gerçekleştirdim. Doktoramı tamamladıktan sonra Chevening bursiyeri olarak gittiğim İngiltere'de Queen Mary College-University of London'da 2. yüksek lisans yaptım. Döndükten sonra o zamanki adıyla Kemerburgaz, şimdiki adıyla Altınbaş üniversitesine yardımcı doçent olarak atandım. 2018 yılında doçentliğimi aldım ve halen orada ceza kürsüsünde görev yapıyorum.

Neden ceza hukukunu tercih ettiniz?

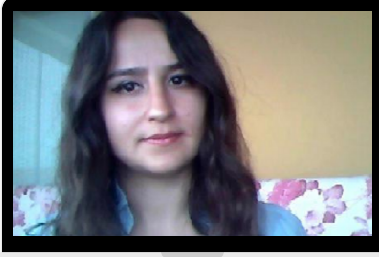
Hukuk fakültesinde öğrencilere hep şunu söylerim: dördüncü sınıfta mezuniyet aşamasına gelinceye kadar meslek hayatınızı ne şekilde sürdürmek istediğiniz, 40 yaşında-50 yaşında ne ile uğraşmak istediğinize şimdiden karar vermek zorundasınız. Çünkü en çok gördüğüm şeylerden bir tanesi; arkadaşımız tüm derslerini başarıyla vermiş, mezun olmuş bana uğruyor hocam ne yapacağımı bilmiyorum diyor. Şu tavsiyeyi vermek istiyorum, hukuk fakültesinde ikinci sınıftan itibaren zorunlu derslerin yanında seçmeli dersleri de almaya başlıyorsunuz. Gördüğünüz dersler içerisinde kendinizi neye yakın hissediyorsunuz bunu belirlemeli daha sonra ben bu alanda bilinen bir hukukçu olmak istiyorum şeklinde bir hedef bulun, a planınız bu olsun. Sonra da bir b ve c planınız olsun. Ve hedeflerinizi spesifikleştirin. Bu hedefleri başarabilmek için ayırıcı özelliğiniz olmalı. Bunun için gereken iki şeyden bir tanesi maalesef ki İngilizce bilmek. Eğer biliyorsanız orta ve uzun vadede yabancı müvekkillerin olabiliyor. İkincisi de spesifik bir alanda uzmanlık. Neden bir hukuk bürosu sizi tercih etsin. Bunun için iki şey önemli ilki İngilizce konuşup yazabiliyor olmak, ikincisi spesifik bir alanda kendinizi geliştirmek bu da yüksek lisansla olur. Benim adıma da böyle oldu, ben hocadan ve dersten etkilendim daha sonra da hep ceza çalışmak istedim. Bir de karakter çok önemli, örneğin sizin önceliğiniz ticari ise kamu hukuku sizi pek sarmaz. Geçen gün bir tahkim konferansına gittim yarısında çıkmamak için zor durdum. Para pul benim işim değil bana hak ve hukuk lazım. Birinin hakkını müdafaa etmem lazım. İşte bu sosyolojiye, psikolojiye felsefeye ilgi duymayı gerektiriyor. Ama bazı arkadaşlarım da tam tersine bu alacak verecek işlerini seviyor. Onu seviyorsan oraya gideceksin. Bir insana hayatta yapılabilecek en büyük kötülüklerden birisi yaşam boyunca sevmediği bir şeyle meşgul olmak zorunda bırakmaktır. Ben ders anlatırken kendime terapi yapıyormuşum gibi geliyor. Bu yüzden sizi ne mutlu ediyorsa ona yönelin. Türkiye'de teori ve uygulama farklı diye bir yanlış vardır. Adliyeye girdiğinizde orada farklı bir dünya olduğunu görebilirsiniz. Bu yine de sizin kanundan hukuktan ayrılmanız için bir gerekçe değildir. Tam tersine özellikle ceza muhakemesi açısından konuşuyorum, kanunu iyi bilerseniz kanuna bağlı kalırsanız. Hiçbir şey olmaz. Hiçbir zaman bir garanti yoktur özel hukukta ve idare hukukunda da olduğu gibi. Cezada konu para pul değil kişinin özgürlüğü konu olduğu için olumsuz bir netice korkunç yıkımlara yol açabilir ancak bu hukukun her alanında var. Bunlara engel olabilmek için kanunu iyi bilmek, dürüstlük kuralından ayrılmamak gerek. Bunun yanında maalesef bunu bazen ben de yapıyorum; müvekkille kendinizi özdeşleştirmemek gerek.

RÖPORTAJLAR

CEZA HUKUKÇUSU
Doç. Dr. Hasan SINAR

Akademide kalmaya nasıl karar verdiniz?

Orhan Veli'nin bir şiiri vardır, beni güzel havalara mahvetti diye, beni de iyi hocalara mahvetti. Ceza hukukunun bir ayırıcı özelliği var, fakülte'deki çoğu öğrenci açık ara ceza hukukunu sever çünkü bir albenisi vardır. Ben ikinci sınıfta değerli hocam Köksal Bayraktar'ın ceza hukuku dersinden sonra ceza hukuku alanında ilerlemeye karar vermiştim. Mezun olduktan sonra asistan olmak için müracaat ettim. Bu bir şans işidir. O dönem kontenjan açıldı, müracaat ettim ve başarılı oldum. Ondan sonra da hayatım o çerçevede içinde gelişti. Dönüp baktığım zaman ceza hukuku çalışıyor olmaktan hiç pişman olmadım. Ama şunun üzüntüsünü yaşıyoruz, ceza hukuku alanında Türkiye'de özellikle gerek yargılama gerek infaza ilişkin olarak çok ciddi sorunlar var bugün bir kısmından bahsedeceğiz. 20 sene önce mesleğe başlarken bir takım sorunlu alanların tespit edildiği ve bunlar üzerinde çalışma yapılacağı ve zaman geçtikçe daha iyiye gideceği şeklinde bir inançla hareket ediyorduk. Ancak aradan 20 yıl geçtikten sonra ülkedeki pek çok şey ceza hukuku anlamında iyiye gitmeyi bırakın çok daha olumsuz bir noktaya sürüklenmeye başladı. İnfaz sistemi bunun çok önemli bir parçası. Bugün ceza adalet sisteminde çok büyük sorunlar var ama gündeme gelmediği, söz gelimi medyanın ilgisini çekmediği için infazın sorunları fevkalade ağırlaşarak devam ediyor. Şu hayal kırıklığı yaratıyor, ne kadar yazsanız da anlatsanız da karar vericiler aslında sizin bu noktadaki girişimlerinizi dikkate almadığını ve sistemin kendi içindeki alışlagelmiş dinamikleriyle devam ettiğini görüyorsunuz. Mesela ben sırf bu yüzden doçentlik çalışması olarak ceza muhakemesi hukukunda tutuklamayı seçtim. Çünkü hepimizin bildiği üzere Türkiye'de tutuklama tedbiri bir tedbir olarak değil peşin ceza olarak uygulanıyor. Bunun ortadan kaldırılabilmesi için neler yapılabilir diye çözüm önerileri ortaya koyduk ama benim tezimi yazdıktan sonra geçen süreçte geldiğimiz noktada daha olumsuz bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu tutuklama müessesinin eskiden son derece keyfi ve gerekçesiz bir biçimde uyguladığımızı düşündüğümüz müessesenin bugün daha da pervasız bir biçimde hak ihlallerine yol açacak şekilde uygulandığını görüyoruz. Akademisyenliğin zor yanlarından birisi bu: sorunu görüyorsunuz, nasıl çözeceğinize dair kafa yoruyorsunuz ama bunların hayata geçirilmesi noktasında çaresizsiniz. Bu zaman içerisinde insanı gerçekten yıpratın bir şey ama ne yapalım? Hatırlıyorum da hocam rahmetli Çetin Özek -ki Türkiye'nin çok önemli ceza hukukçularından birisiydi- hoca özellikle insancıl ceza hukukunun Türkiye'de egemen olabilmesi için çok çaba sarf etmiş kişilerdendi. Emekliliğinden önce, bizim bu söylediğimiz hiçbir zaman olmayacak biliyoruz ama biz yine de söylemekten vazgeçmeyeceğiz, derdi. Biz de kırk yıl sonra meslekten ayrılırken aynı cümleleri sarf ederek ayrılmayalım. Şu ülkede bir şeyleri olumlu anlamda değişmesine bir katkı sağlayalım istiyorum. Bu sorunları çözmekte biz başarısız olduk siz inşallah daha başarılı olursunuz. Artık bir noktadan sonra bu bir ukde olmaktan çıksın.

İnfaz hukuku nedir?

Kısaca bahsedebilir misiniz?

Ceza hukukunu geniş anlamda dört başlıkta değerlendiriyoruz. Bir, genel hükümler, iki, ceza hukuku özel hükümler dediğimiz suç tiplerini oluşturan alan üç, bir suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren soruşturmanın yapılması yeterli delile ulaşırsa iddianame düzenlenmesi, kamu davası açılması, yargılama yapılması sonra hüküm verilmesi ve kanun yollarını kapsayan aşama yani ceza yargılaması hukuku. Yargılama yapıldıktan sonra bir mahkumiyet hükmü tesis edilmişse bu hükmün hangi usul kuralları çerçevesinde infaz edileceği hususunu belirleyen işte bu geniş anlamdaki ceza hukukunun son halkası infaz hukukudur. Ceza hukukunun üvey evladıdır. Kişi cezayı aldığı andan itibaren toplumun ilgisi biter. İnfaza ilişkin sorunlarımızın temelinde bu konuya ilişkin bir kamuoyu baskısının bir türlü oluşturulamamış olmasıdır ülkede.

Sizce ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına dair bir değişiklik gerekli miydi? Eğer gerekli idi ise yapılan değişiklikler buna yönelik miydi?

7242 sayılı kanun çok eleştirdiğimiz bir kanundu. Şöyle ki infaz hukukunda cezanın iki temel amacı var, kefareti ödemesi sağlamanın yanında genel ve özel önlemeyi de amaçlıyorsunuz. Kişiyi zor bir durumun içine sokarak bir daha suç işlememesini sağlıyorsunuz. Ama bunu sağlayabilmeniz için ceza evinde bir infaz rejimi, rehabilitasyon rejimi uygulamanız gerekiyor ki kişi dışarı çıktığında suç işlemesin. Bunun için örneğin hırsızlık yapan bir kişi parasızlıktan dolayı bunu yapmış ise ona bir zanaat öğretmek dışarı çıktığında ona sürekli gelir sahibi olabileceği bir iş bularak onu topluma kazandırılıyorsunuz. İstisnai bir grup da vardır ki bunlar ıslah olmaz. Karşılaştırmalı hukukta bu kişilerin ceza süreleri dolsa bile salınmamalarına yönelik görüşler kriminologlar tarafından söyleniyor. Ama böyle bir kanaate ulaşabilmeniz için bu insanın cezaevinde geçirdiği süreyi incelemeniz ona bir takım treatmentlar uygulamanız ve bunun çözüme ulaşamaması lazım. Türkiye'de temel sorun bu, bizde hükümlülere ilişkin olarak herhangi bir treatment uygulaması yok, onu suç işlemekten caydıracak bir rejimin uygulanması konusunda ise uygulamada çok büyük bir sıkıntı var. İnfaz, kişinin işlediği suç ne olursa olsun, ister kasten öldürme ister uyuşturucu madde kullanma olsun kişinin belli bir süre cezaevinde tutulup süresi dolduğunda dışarı salmak üzerine. Bu şekilde siz bir suçla mücadele edemezsiniz. Son on yılda ceza evlerindeki aşırı doluluk nedeniyle bir geçici çözüm bulmak gerekti. Burada eskiden on yılda bir şimdiyse üç yılda bir af kanunu çıkartarak ceza evlerinin kapasitesinin hafifletilmesi

RÖPORTAJLAR

CEZA HUKUKÇUSU Doç. Dr. Hasan SİNAR

yoluna gidiliyor ki bu da ceza adalet sistemine yapılan en büyük kötülüktür. Çünkü ceza adalet sisteminde caydırıcılığı sağlayan cezanın ağırlığı değil kişinin bir ceza aldığı zaman hem onun hem de toplumun o cezayı mutlak bir şekilde çekeceğine ilişkin bir cezanın olmasıdır. Almanya bu konuda çok nettir. Bizde on beş yıldan başlayan cinsel saldırı suçu Almanya'da 18 aydır. Ancak 18 ayın 18 ini de yatarsın. Türkiye'de insanlar asla aldığı cezanın tamamını içeride geçireceğine inanmıyor bu uygulama suç işleme potansiyeline sahip insanları cesaretlendirir. 7242 sayılı Kanun da bu sebeple cumhuriyet tarihinin gördüğü en büyük af kanunudur. Rahşan affı denilen bir denetimli serbestlik şartlı salıverilme kanunu var toplam 20 bin kişi salındı. Nisan ayında çıkarılan kanunla doksan bin kişi çıktı ve cezası düşürülenler ile peyder pey çıkanların sayısı 105 bine çıktı. 5 katı. İçeride belirli bazı suçlar dışında hükümlü kalmadı. Ki bu da enteresan; hırsızlık failleri, ihaleye fesat karıştıranlar, zimmetine para geçirenler, yağma, gasp failleri çıktılar, haraç alan mafya tipleri çıktılar, taksirle ölmeye sebebiyet verenler ki bunların içlerinde soma faciası failleri vardı içlerinden sadece şirket CEO'su kaldı ki onun da cezası düştü seneye çıkıyor. Şimdi bu ülkede ceza adalet sistemine nasıl inanılır?

Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için gereken cezanın 3'te 2'sini infaz kurumunda çekme şartı yerine yarısını çekme şartı geldi. Bu düzenlemeyi değerlendirebilir misiniz? Bunun yanında denetimli serbestlik için yapılan düzenlemeye dair fikirleriniz neler?

Buna af kanunu dememek için ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında kanunun 106,107 ve 108.maddelerinde bir oynama yapılması. Şartla salıverilme sürelerini aşağı indiriyorlar bu kanunla. Şartla salıverilmeye bir de 2002 de gelen denetimli serbestlik var şartla salıverilmeye hak kazanan kişi bir hak kazanmadan bir yıl önce topluma adapte olabilmek için serbest bırakılıyor. Yani 10 yıl hapis cezası alan kişi altı buçuk yılını içeride geçirip dışarı çıkabilecekken bir yıl önce denetimli serbestlikle beş buçuk yılda çıkabiliyordu. Ama bunlar denetimli salıvermenin süresini arttırıp şartla salıvermenin süresini de indirince on yıl hapis cezası alan kişi iki yılını içeride geçirince dışarı çıkabilir hale geldi.

Öyle bir noktaya geldi ki, 3 Mart 2012 den önce işlenen suçlar açısından istisna kapsamındaki suçlardan birine girmemek kaydıyla altı yıldan az hapis cezası almayan herkesin hiç cezaevinde kalmadan dışarı çıkabilmesi sağlandı. Bunun yanında eskiden bir bölü iki olan koşullu salıverme oranı daha sonra iki bölü üçe çıkınca içerideki yığılmanın bir sebebi oldu. Bu yığılma dolayısıyla ceza evleri yetersiz kaldığından şartlı salıverme süresini 30 Mart 2020den sonra işlenen suçlar için genel kural olarak 2 bölü üçten 1 bölü ikiye indirdiler. Yani bugün 10 yıl hapis cezası alsan istisna kapsamındaki suçlardan birinin kapsamına girmemek kaydıyla 5 yıl sonra şartla salıvermeye hak kazanıyor. Bir yılda denetimli serbestlikle erken çıkabiliyorsun. 10 yıl ceza alan kişi en geç 4 yılın sonunda hapisten çıkabiliyor. İtirazımızın nedeni de bunu böyle yaparak aslında 10 yıl hapis cezası falan vermiş olmuyorsun. Benim bu konudaki tavrım son derece net kanunda o suçun cezası 4 yıl yazsın ama o 4 yılı alan kişi 4 yılın tamamını yatacağını bilsin. Bu şekilde cezalar caydırıcı olmuyor

Kapalı cezaevlerinden açık cezaevlerine geçiş için aranan şartlar değişti. Daha geniş bir kitleyi kapsıyor şartlar. Yapılan değişikliği değerlendirebilir misiniz?

Bu da aynı şekilde aslında bunların hepsi gerçek bir treatment olsa yani o insanı rehabilite etmeye yönelik olsa o zaman bu geçiş anlaşılabilir bir şey, diyelim ki ilk kez hırsızlık yapan bir kişiye bir meslek öğrettiniz artık açık ceza evlerinde gündüzleri işini yapma imkanı verseniz bu sosyal hayata adaptasyon için gerekli. Ama bizdeki temel sorun şu gerek şartlı salıvermede gerek açık cezaevine geçirmede kurallar belirli koşulların varlığı halinde işlemeliyken bizde bu yok, bizde her şey otomatik. Bu sadece Türkiye'de olan bir şey adam ceza alıyor ve sorduğu soru şu: Yatarı ne kadar? Dünyada bu iş böyle değil. Bizim bunu değiştirmemiz lazım.

TCK m. 220 ve 241 de öngörülen cezalar arttırılması hakkında ne düşünüyorsunuz?

TCK Md. 220' de düzenlenen Suç İşlemek İçin Örgüt Kurma suçundaki örgüt kurucusu ve yöneticileri için belirlenen "iki" yıldan "altı" yıla kadar hapis cezası da bu düzenlemeyle; "dört" yıldan "sekiz" yıla çıkartılmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasındaki örgüte üyeleri için belirlenen "bir" yıldan "üç" yıla kadar hapis cezası da, "iki" yıldan "dört" yıla kadar hapis cezası şeklinde arttırılmıştır.

TCK Md. 241'de düzenlenen Tefecilik suçunun da cezası iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş yüz günden beş bin güne kadar adli para cezası şeklinde arttırılmış olup, ayrıca maddeye "Suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza bir kat arttırılır." hükmü eklenmiştir.

Zaten bizde 220.madde 314.maddeyle bağlantılı olarak fevkalade yanlış şekilde uygulanıyor. Cezaları arttırarak suçla mücadele edemezsiniz. Bunun için etkili bir mücadele vereceksiniz. Yani kişi mahkeme tarafından çarptırılmış olduğu cezanın tamamını infaz edecek ancak özel durumlarda şartlar varsa tünelin ucuna bir ışık koyacaksınız burada tam tersine cezayı arttırıyoruz. Bu yeni bir şey değil. 2014 yılında 6545 sayılı kanunla uyuşturucu suçların cezası iki katına çıkarıldı. Ne oldu? Adli sicil istatistiklerine bakıyorsunuz hiçbir katkısı yok bunun suçluluğu azaltmıyor. Şimdi bu düzenlemeyle örgütün cezasını arttırıyorsunuz örgüt faaliyetleri kapsamında en çok işlenen yağma tehdit basit yaralama hallerini af kapsamına sokuyor. Bu çelişkili, böyle ceza siyaseti olmaz 7242 nereden bakılsa yamalı bohça. Örgüt suçlarını teşvik ettiler bu şekilde. Devlet mağduru korumak yerine mafyaları korumuş oluyor.

Son olarak hukuk fakültesi öğrencilerine tavsiyeleriniz nelerdir?

Ben hep olumsuzlukları konuştum ama bu bizim bu sorunları ifşa etme ve bunları sona erdirmeye yönündeki azmimizi kesinlikle azaltmamalı. Ben günün birinde bir şekilde Türkiye'de hukuk devleti esaslarının hayata geçirileceğini hukukun üstünlüğünün egemen kılınacağını biliyorum ve buna canı gönülden inanıyorum bu noktada bizim eksik kaldığımız noktalarda sizler bizden çok daha iyi yapacaksınız. Bizim yapamadıklarımızı sizler çok daha iyi bir şekilde yapacaksınız. Asla umudunuzu kaybetmeyin Türkiye'nin geleceği sizler sayesinde, aydınlık mesleğinize dört elle sarılıp iyi çalışın. Yetkin donanımlı hukukçular olun ve yarın devleti yönetme kademesinde görev aldığınızda sıra size geldiğinde ne olur bugünkü hataları yapmayın.

RÖPORTAJLAR

BANKA HUKUKÇUSU
Av. Akın EKİCİ

Kendinizden bahsedebilir misiniz?

1989 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Akabinde 1994 yılında aynı üniversitenin Hukuk Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansımı tamamladım. Özel hukuktan tez vermiş olmama rağmen ana bilim dalım mali hukuktu. Aynı yıl doktora başladım ancak daha sonra çalışma hayatı dolayısıyla tamamlama fırsatı bulamadım. İlk fırsatta tamamlamayı hedefliyorum.

1991 yılında yasal stajımı bitirip avukat oldum. O yıllarda aynı zamanda basketbol antrenörlüğü yapıyordum. 1992 yılında günümüzde kapanmış olan İmpexbank' ta avukat olarak çalışmaya başladım ve böylece üzerinde çalışmak istediğim banka hukukçuluğu kariyerime de adım atmış oldum. Görev yaptığım banka 1994 ekonomik krizinde kapatıldıktan sonra Emlak Bankası geçici yönetiminde çalıştım. O zamanlar TMSF bulunmadığından kamu bankaları faaliyetine son verilecek bankalara gözetim ve denetim yapma yetkisiyle birlikte gelirlerdi. Emlak Bankası geçici yönetiminde hukukçularla birlikte çalışma imkânı buldum. Daha sonrasında o bankada çalışmam istendi ancak bir kamu bankasını tercih etmek istemedim.

1995 yılında askerden döndükten sonra girmeyi en çok istediğim banka olan Garanti Bankası'na müracaat ettim. Aynı yılın mayıs ayında kabul edildim ve 1995-2009 yılları arasında 14 yıl boyunca bu bankada çalıştım. Bankaya girdikten 4 sene sonra kıymetli evrak hukukundan, teminat mektupları ve akreditiflerden oluşan dış ticaret hukukundan sorumlu hukuk müşavirliği görevine atandım. Zamanla görevim banka yöneticiliğine doğru evrildi ve 2005 yılında Garanti Bankası'nın tüm hukuk birimlerinin başına Hukuk Başmüşaviri olarak getirildim. 2009 yılına kadar bu görevi sürdürdükten sonra şu an ortağı bulunduğum Verdi Avukatlık Ortaklığı'na geçiş yaptım. O tarihten beri de bu büronun iki ana ortağından birisiyim. Bankacılık hukuku ve bankacılık finans hukuku alanlarında çalışıyorum.

TOBB ETÜ' de 7 yıldır seçmeli banka hukuku dersini veriyorum. ICC Milletlerarası Tahkim komisyonunun hem Türkiye milli komitesinde hem de Paris merkez komitesinde üyeyim. Bunun dışında çeşitli sivil toplum kuruluşlarının yönetim ve denetim kurullarında yer alıyorum. Bankacılık Hukuku alanında yayınlanmış çeşitli makalelerim ile Akreditifin Hukuki Niteliği ve Tarafların Yükümlülükleri; Türk Hukukunda ve Dış Ticarete Poliçe; ICC Kuralları Işığında Forfaiting ve Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Teminat Mektupları (Garanti ve Kontrgarantiler) isimleri altında yayınlanmış dört kitabım var. Bunlardan son üçünü dış ticaret alanında

uzmanlaşmış bankacı arkadaşım Sayın Nihayet Durukanoğlu ile birlikte teori ve bankacılık uygulamasını bir arada ele alarak ortaklaşa kaleme aldık.

Sanat, eskiden beri ilgilendiğim bir uğraş olmasının yanı sıra özellikle son 10 yıldır hayatımın önemli bir parçası haline geldi. Yurt içinde ve yurt dışında birçok sergim oldu, bugüne kadar 8 kişisel sergi gerçekleştirdim. Yüze yakın grup ve karma sergi ile uluslararası sergi ve fuarlara katıldım. Yurt dışı sergilerimin iki tanesi Dışişleri Bakanlığı tarafından yapıldı. Bunlardan biri Türkiye Cumhuriyeti'nin Moğolistan/Ulan Batur Büyükelçiliğince Ulan Batur'da, diğeri de Gürcistan/Tiflis Büyükelçiliğince Tiflis'te gerçekleştirildi. Avukatlık mesleğinin yanı sıra sanat faaliyetlerime devam ettiğim bir atölyem bulunuyor. Sanatçı arkadaşlarımla birlikte yürüttüğüm bir çalışma grubumuz, atölyemiz var. Covid-19 nedeniyle faaliyetlerimiz sergi bazında durmuş olsa da üretim bazında devam etmektedir. İnsanın istedikten sonra her şeye vakit ayırabileceğini düşünüyorum. Avukatlığın yanı sıra bir ofis yönetiyorum, üniversitelerde ders veriyorum ve sanatla uğraşıyorum. Okulunuzdaki hocalarınız ressam kimliğimi de bildiklerinden sergilerimi takip ediyorlar. Televizyonlarda birçok sanat programına katıldım. Pandemi sürecinde sanat üzerine zoom toplantıları düzenliyor, sanal sergiler ile çalışmalarına devam ediyorum.

Banka Hukuku alanında uzmanlaşmaya nasıl karar verdiniz? Hukuk öğrencileri bir alanda uzmanlaşmak istediklerine ne zaman karar verebilirler?

Günümüzde sizin gibi hukukçu adaylarının bizlere göre çok daha şanslı olduğunu düşünüyorum. Hukuk fakültelerinin sayısı ile beraber niteliklerinin de artması ile birlikte öğrenciler hukukun birçok alanıyla daha ilk yıllardan itibaren tanışma imkânı yakalıyor. Yaz stajlarında hangi alanda iş yapmak istediklerine karar verebiliyorlar. Biz okulu bitirip yasal stajımızı yapana kadar avukatlık mesleğini veya bir hukuk ofisini tanıma şansımız yoktu. Kendi ofisimizde gördüğüme göre ikinci sınıfı bitiren birçok öğrenci dahi gelip yaz veya kış stajı yapmak istiyorlar. Öğrencilerin kafasında burada gördükleri işlerle ilgili üç aşağı beş yukarı fikirler oluşuyor. İletişimin de etkisiyle hangi alanların gelecek için daha cazip olacağı noktasında fikir sahibi oluyorlar ve bu şekilde daha bilinçli tercihler yapıyorlar. Okuldayken her şeye yüzde yüz karar vermek mümkün değildir. İnsan bir işin kendisine uygun olup olmadığını ancak çalışırken, yaşarken görebiliyor. Genel hatlar itibarıyla okulu bitirince avukat, hâkim, savcı, kamu kurumunda hukukçu olmak istediğine karar verebilirsiniz. Hangi alanda avukatlık yapılacağı ise uygulamada, staj dönemlerinde şekilleniyor. TOBB ETÜ' nün ortak eğitim uygulamasında bizim büromuz da bulunuyor. Üçüncü sınıfı bitiren öğrenciler bize geldiğinde bizim gibi ofislerde yapılan işin niteliğini görerek kendilerine aşına olup olmadığını test ederler. Bu bakımdan üniversitenizin ortak eğitim uygulamasının öğrencilerin meslek hayatlarında yapacakları tercihi önceden belirleme noktasında önemli

şans olduğunu düşünüyorum. Ortak eğitim yapmayan birçok öğrenciye nazaran sizin okulun öğrencileri ileride seçecekleri meslek açısından çok daha bilinçli kararlar veriyorlar. Örneğin okulunuzu birinci olarak bitiren ilk mezunlardan bir avukat arkadaşımız ortak eğitimini büromuzda tamamladı ve şu an avukat olarak çalışıyor. Bizim zamanımızda ise kafamızda genel itibariyle bazı fikirler vardı ama iş biraz da şansa bağlıydı. Açıkçası ben kamuda çalışmayı düşünmedim, hakimlik sınavını kazanmama rağmen gitmedim. Bir bankanın müfettişlik sınavını kazanmış ancak mülakatta çok basit bir sorudan dolayı kaybetmiştim. Sonrasında bankalar bir şekilde bana cazip geldi, bankacılık hayatı hoşuma gitti. Hem özel bir kurumdu hem avukatlık yapacaktınız ve en azından bir güvencesi vardı. O sırada tesadüfen tanıştığım bir kişi aracılığıyla İmpexbank'ın o zamanki yönetim kurulu üyesi ve baş hukuk müşaviri ile tanıştım. Kendisi benim gibi genç birine ihtiyacı olduğunu ve bankada çalışıp çalışmayacağımı sordu. Fikirlerimle ve niyetimle örtüştüğünü görünce hemen kabul ettim. Bankaya gelmem 6 ay gibi bir zaman aldı, kolay olmadı ancak istediğim bir bankaya girdiğim için çok heyecanlıydım. Kendimce konforlu bir alan yaratmıştım, sevdiğim bir özel hukuk alanında çalışıyordum. Banka hukuku, banka sözleşmeleri alanındaydım ve o zamanlarda konut kredisi furysı yaygındı. Zamanımın büyük çoğunluğunu konut kredisi sözleşmesi hazırlamak ve konut kredisi teminatı olan ipotekleri tapuda tesis etmekle geçiriyordum. Keyif alıyordum ve dışarıda serbest avukatlık yapan arkadaşlarıma nazaran daha iyi bir gelirim vardı. İstedğim çalışma alanını bulduğumu düşündüm, sevdim ve devam ettim. İmpexbank'ın kapanması ile birlikte ne yapacağımı düşünmeye başladım ve o zamanlar uzaktan izlemekte olduğum Garanti Bankası'nın çok çağdaş bir yapısı vardı. O dönemki Garanti Bankası Genel Müdürü şimdi müvekkilim de olan sevgili büyüğüm Akın Öngör idi ve bankayı yeni bir kabuğa, modern yeni bir çehreye büründürmüştü. O bankada çalışmayı arzuluyordum ve azimli bir şekilde gelen tekliflerin hepsini reddettim. Askerlik dönüşünde yüksek lisans tezimi bitirmiştim ve tezim kitap[1] haline gelmişti. Bir bankacılık enstrümanı olan akreditifin hukuki niteliği ve tarafların yükümlülükleri konusunda bir tez yazdım. O zamanlarda bu konuyla ilgili güncel bir kaynak yoktu, ancak birkaç hocanın kitabı bulunabiliyordu. Hemen hemen her hukukçunun bildiği bir alan değildi ve benim kitabım da bu alandaki birkaç kaynaktan biri olarak piyasaya çıktı. Kitap haline getirilmiş bu yüksek lisans tezimi kullanarak Garanti Bankası'na başvurduğum. Hukuksal danışmanlıkla ilgilenen bölümleri henüz kurulmamıştı ama danışmanlıkla ilgilenen bölüm benim tezimi takdire şayan buldu ve bu sayede bankada işe girdim. Hedefime ulaştığım için çok mutlu oldum ve burada gerçekten çok çalıştım. Bankayı, çalışma şartlarını, arkadaşlık ortamını, yaptığım işi çok sevdim. Davalardan ziyade danışmanlık bölümünde çalışıyordum.

O zamanlar elektronik posta olmadığı için bütün şubeler ihtiyaç duydukları her an telefon ve faksla soru soruyorlardı. Zor şartlarda çalışıyordum, bu bölümde çalışan iki kişiden biri olduğumdan telefonum hiç susmazdı. Hukuk müşaviri yardımcısı konumunda görece benden üst bir üstadım vardı ve ben de onun yardımcısı olarak işe başlamıştım. Benim pozisyonumda işe başlayıp yükü kaldıramadığı için geldiği gibi birkaç hafta içinde ayrılan çok kişi olmuş ancak ben çok sevdiğim için devam ettim. O zamanlar bilgisayar da kullanılmadığından her şeyi daktiloyla yazıyordum. Buradaki çalışmalarım, bundan sonraki hayatımda çok önemli yer edecek olan teminat mektupları hukukunu öğrendim. Tezimden dolayı akreditifler hakkında bilgi sahibiydim ancak teminat mektuplarını bu bankada öğrendim. Bugün dahi Garanti Bankası'nın kullanmakta olduğu şablonlarda benim payım vardır. Şubenin isteklerini yerine getirmek, müşteri ve şube arasındaki iletişimde hem şubenin yanında olmak hem de müşterisini kaçırmamak için Şubelerin istekleri karşısında banka kurallardan taviz vermeden dik durmak gerekiyordu. Hayatım banka ve müşteri menfaatlerini bir arada koruyan modern bir hukukçu anlayışıyla bu sorunlara çözüm bulmaya çalışarak geçti.

1999 yılında bankanın teminat mektuplarından, dış ticaretinden ve kambiyo senetleri alanından sorumlu hukuk müşaviri olarak atandım. O zamanlar yanılmıyorsam Türkiye'nin en genç hukuk müşavirlerinden biri olmuştum, 32 yaşında birim müdürü konumundaydım. Güzel bir bankayla çalışıyordum, vizyonum genişliyordu ve bir süre sonra yaptığım işle birlikte tanınmaya başlamıştım. Her yerden hem iş teklifleri alıyorsunuz hem de bankacılık hukuku alanındaki birçok etkinliğe davet ediliyorsunuz. Değişik toplantılarda, konferanslarda, seminerlerde yurtiçi ve yurtdışında konuşmacı olarak yer alıyorsunuz. Uzmanlık alanınızdaki bilgileri paylaşıyorsunuz. Bunlar sizin hem vizyonunuzu genişletiyor hem de işinize olan sevginizi artırıyor, ürettikçe üretmeye devam ediyorsunuz açıkçası. Sonuç itibarı ile ben çalıştığım kurumu sevmenin mükafatını 2005 yılında hukuktan sorumlu genel müdür yardımcısı ve baş hukuk müşaviri pozisyonuna gelerek aldım.

Verdi Avukatlık Ortaklığı kurucu ortağı Can Verdi, Garanti Bankası'nda benimle birlikte çalışan bankanın hem yönetim kurulu üyesi hem de genel müdür yardımcısıydı. O günlerde başlayan çalışma arkadaşlığımız bugün de devam ediyor. Tez konusunda akreditifleri seçmemle ilgili şöyle bir anekdot vardı. Televizyonda bir reklamda Boğaz'da ilerleyen bir teknede iş adamı görünümlü iki kişi konuşmaktaydı. Telsizde birinin "Akreditif geldi mi?" diye sorduğu bir banka reklamıydı. Kelimeye oradan takıldım ve nereden geldiğini, kime geldiğini merak edip araştırmaya başladım. İmpexbank'a girdiğimde de benim önüme konan ilk dosya akreditifler ile ilgiliydi. Reklamını gördüğüm konu önüme gelmişti ve ben o konuyla ilgili dört davayı da kazandım. Sonrasında Türkiye'yi uluslararası platformlarda teminat mektupları, akreditiflerden kaynaklanan sorunlarda

temsil ettim, savundum. Türkiye ile Libya arasındaki teminat mektuplarından kaynaklanan pürüzlerin çözümlenmesi komisyonunda çalışmalar yapan Türk Dış Ticaret ve Hazine Müsteşarlığı heyetlerine danışmanlık yaptım. O gün duyduğum akreditif kelimesi beni bu noktalara kadar getirdi ve hala bu alanda çalışmaya devam ediyorum.

Hukuk müşavirliği ve avukatlık meslekleri arasında nasıl benzerlik ve farklılıklar bulunuyor?

Sonuç itibarıyla ikisi de avukatlık. Hukuk müşaviri daha ziyade kurumlarda veya kamuda diğer avukatlardan daha üstte, yönetici pozisyonunda çalışan avukatları ayırt etmek için kullanılan bir tabirdir. Serbest avukatlık yapılmayan, bir kuruma bağlı olarak çalışılan yerlerde genellikle hukuk biriminin yöneticilerine verilen isimdir. Birden fazla hukuk birimi varsa, örneğin bankalarda olduğu gibi, bunların hepsinin başına da bir baş hukuk müşaviri tayin edilebilir. Bu detaylar dışında hukuk müşaviri ve avukat arasında nitelik açısından bir fark yoktur. Kurumlarda yönetici avukat veya avukat amiri olarak kullanılan bir tabirdir.

Avukatlık mesleğinde başarılı olabilmek için yüksek lisansın gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Hayır düşünmüyorum. Bugün hemen hemen herkes yüksek lisans yapıyor, ben yüksek lisans yapılmasına karşı değilim, elbette yapılsın. Bu her şeyden önce belli bir alanda ihtisaslaşmayı sağlar, o alanda daha çok şey öğrenirsiniz ve daha söz sahibi olursunuz. Örneğin benim gibi bir kurumda çalışacaksanız, çalışmanız için faydalı olabilir. Ben yüksek lisans tezim sayesinde Garanti Bankası'na girdim. Birçok avukatın ne anlama geldiğini dahi bilmediği bir alanda tez yazmıştım. Herhangi bir kuruma girmenizi sağlamasa bile sizin o alanda yetkinleşmenizi sağlar. Yaşantımda gördüğüm kadarıyla bırakın yüksek lisans yapmayı, okulu çok geç ve zar zor bitiren birçok kişi serbest avukatlıkta çok başarılı oldular. Örneğin bir arkadaşım fakülteyi 9 senede bitirmişti ancak şu an serbest avukatlıkta inanılmaz başarılı. Serbest avukatlık kişiye bağlı özel bir yetenektir, dolayısıyla başarılı olmak için illa yüksek lisans yapmış olmak gerekli değildir. Kimse sizin yüksek lisansınızla ilgilenmez, o davayı kazanıp kazanmadığınızla ilgilenir. Önemli olan o işi yapıp alacağı tahsil etmenizdir. Yüksek lisans, doktora yapmış veya okulu dereceyle bitirmiş olup serbest avukatlıkta hiçbir başarı sağlayamamış dünya kadar insan var. Dolayısıyla yüksek lisans yapmayı öncelikle kendinize yatırım açısından tavsiye ederim ancak serbest avukatlık açısından şart değildir.

Verdi Hukuk Bürosu okulumuzun da ortak eğitim sisteminde bulunan oldukça nitelikli ve öğrenciler tarafından sık tercih edilen bir büro. Büronun ortaklarından biri olarak, sizce stajyer öğrencide bulunması gereken nitelikler neler olmalıdır?

Bizim en çok hassas olduğumuz, en çok itinayla yaklaştığımız ve en çok zorlandığımız alandan bahsediyorsun şu anda: stajyer, yasal staj.

Bu sene 800-1000 arası başvuru aldık firmamıza ve alabileceğimiz kişi sayısı en fazla 5 ya da 6. O bakımdan stajyer öğrencileri seçerken çok zorlanıyoruz. Aslına bakarsanız bize başvuran adaylarda nitelik açısından çok büyük farklılıklar yok, hemen hemen özdeş vasıflara sahip hepsi. Dolayısıyla biz bu noktada seçim yaparken çok zorlanıyoruz, her aday çok donanımlı geliyor artık. Günümüzde biraz bilinçli bir hukuk fakültesi öğrencisi birden fazla yabancı dile hâkim olarak geliyor. Öğrencilik yıllarında Erasmus veya başka programlar aracılığıyla yurt dışı deneyimi ediniyorlar. Dile hâkim oluyorlar, uluslararası hukuk kavramlarına aşina oluyorlar. Toplantılara ve panellere katılıp sertifika programlarını takip ederek birtakım ön çalışmalar yapmış olarak geliyorlar. Dolayısıyla bize boş öğrenci gelmiyor.

Açıkçası bizim stajyerlerden beklentimiz mucizeler yaratmaları değil. Avukatlığı hayat içerisinde öğrenecekler, beklentimiz meraklı olup işe sarılmaları ve gerçekten çaba göstermeleridir. Buraya sadece zaman geçirmeye gelen stajyer adayları da görüyoruz. Bizim stajyerlerimiz mutlaka bir ekibe dahil olurlar, o ekibin sorumluluğunu alırlar. Sorumluluk zinciri içerisinde çalışmış oldukları ekipte başarılı olmak için azami çabayı sarf ederler. Biz stajyerlerimizde sadece bu ışığı ararız, işini ne kadar severek yaptığına bakarız. Gerçekten bu işi yapmaya niyeti olan insan her halinden belli olur. Örneğin her an ihtiyaç duyulabilir diye düşünerek biz çıkmadan ofisten çıkmayan stajyerlerimiz var. O anda bir işe yaramasa bile işe saygı duyduklarını gösterir bu. Çok büyük dilekçeler yazmalarını, taraflarla çok büyük müzakereler götürmelerini beklemiyoruz ama yaptığımız işte her an yanımızda olduklarını görmek istiyoruz. Stajyerler kendilerine verilen iş her ne olursa olsun onu sonuna kadar sahipleniyorlarsa bizim açımızdan bu staj verimli olur ve o stajyer de ileride gerçekten başarılı olabilecek demektir.

Stajyerlerden ilk olarak işe sahip çıkmaları, savunmaları ve samimi olmaları; ikincisi de bizim kendilerine vermiş olduğumuz bu güncel konuları çalışmalarını gibi beklentilerimiz vardır. Biz birden fazla kriteri dikkate alıyoruz stajyerlerimizin seçiminde. Okul başarısı ve not ortalaması çok yüksek olsa bile biz seçemeyebiliriz. Bu her şey demek değil. Biz tabi ki not ortalaması yüksek olan öğrencilerle görüşüyoruz, tabi ki bizim için değerli kriterdeler ama her şey not demek değil. İşini sevip, kendisini iyi bir şekilde ifade etmesi lazım. Serbest avukatlık yapıp müşteriyle iletişimde bulunacaksa kendisini ifade edebilme yeteneği, özgüveni de olması lazım.

Ortalaması 4 üzerinden 3.82 olan biri kendini ifade edemiyorsa, herhangi bir konuda konuşamıyorsa biz onu seçemeyiz. Ama 2.70 ortalamaya sahip olan bir kişi o kadar aktiftir ki, o kadar enerjiktir ki ortalaması yüksek olan arkadaşın önüne geçebilir. Açıkçası o enerjiyi görmemiz lazım seçeceğimiz kişide. Not ortalaması stajyer seçimimizde etkilidir ama her şey demek değildir. Not ortalaması daha düşük olan kişiyi neden tercih ettiğimiz sıkça soruluyor. Bunun nedeni, ortalama her şey demek değildir. Siz kendinizi ifade edemedikten ve o enerjiyi veremedikten sonra isterseniz okul birincisi olun hiçbir anlamı yok.

Banka hukukunun bünyesinde birçok kamu kurum ve kuruluşunun yer aldığını görüyoruz. Ayrıca banka, gerçek kişilerle yapmış olduğu kredi sözleşmelerinde daha güçlü ve üstün bir durumda yer almaktadır. Bu durumlarla bağlantılı olarak banka hukukunun kamu hukuku dalında yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Banka Hukukunun hukuki niteliğine ilişkin tartışmalar uzun süreden beri mevcuttur. Çünkü, niteliği gereği hem kamu hukukunun hem de özel hukukun alanlarının bir arada uygulandığı *sui generis* bir hukuk alanıdır. Banka hukukunun ana dinamiklerini üç ana kategoriye ayırabiliriz. Bunlardan ilki denetim otoritesinin ve banka denetim kurallarının yer aldığı Banka Kamu Gözetim Hukuku, ikincisi bankacılık ile ilgili suçların cezalarının söz konusu olduğu Banka Ceza Hukuku, sonuncusu da banka sözleşmelerini inceleyen Banka Özel Hukuku diyebiliriz. Bu sebeple karma bir yapıda olduğunu söyleyebiliriz.

Tabi ki bankacılığın kanunda belirtilen BDDK'dan alınan kuruluş ve faaliyet izni ile yapılabilmesi banka hukukunun diğer sektörlere göre kamusal niteliğini ön plana çıkarmaktadır. Bankaların kurulması, faaliyete geçmesi, denetlenmesi, mali bünyeleri zayıflayan bankaların TMSF'ye devirleri, fonda yönetilmesi, fonda bankaların tasfiye edilmesi, başka bankalarla birleştirilmesi ve özellikle TMSF'ye diğer alacaklılara nazaran alacak tahsil yetkisinde öncelik tanınması gibi hususları düşündüğümüzde genel olarak kamu hukuku niteliği özel hukuka göre daha baskın çıkmaktadır. Bu sebeple kamusal niteliği ağır olan özel hukuk alanında faaliyet gösteren bir hukuk dalıdır denebilir.

Ancak bankaların günümüzde müşterileriyle yapmış olduğu gerek bankacılık hizmetleri kapsamında yapılan çerçeve sözleşmeler olsun gerekse de genel kredi sözleşmeleri veya özel tip sözleşmeler adıyla yaptıkları kredi kullandırma sözleşmeleri doğası gereği özel hukuk kaynaklı sözleşmelerden olduğu unutulmamalıdır.

RÖPORTAJLAR

BANKA HUKUKÇUSU
Av. Akın EKİCİ

Banka hukukunda karşımıza çıkan risk ve rücu kavramlarının kapsamını açıklar mısınız?

Risk ve rücu kavramlarının her ikisi de kredi kavramıyla bağlantılıdır. Risk kavramı, bankacılık hukukunda kural olarak hukuk alanında faydalı bir şeyin gerçekleşmemesi veya zararlı bir şeyin gerçekleşmesini ifade eder. Her kredi bünyesinde risk barındırır ve bu risk kredinin geri ödenmemesidir. Rücu kavramı ise, başvurma kelimesinden türetilen, verilen krediden sonra kredi alana başvurulabilmesidir. Kısaca o kredinin geri alma yöntemidir. Bu bağlamda kredi ve rücu kavramı birbirini tamamlayan iki kavramdır çünkü krediyi verirsiniz ve ödenmemesi halinde borçluya rücu edersiniz.

Bankacılık Kanunumuzda iki tip kredi bulunmaktadır. İlki temel krediler, yani konvansiyonel kredi dediğimiz bankacılık faaliyetlerinde nakdi ve gayri nakdi olarak kullanılan kredilerdir. Diğer ise özü itibariyle kredi olmasa da kanunen kredi sayılan işlemlerdir. Bu ayırım ise rücu ve risk kavramlarıyla açıklanmaktadır. Her kredi özü itibariyle risk taşır ve rücu şartı barındırmaktadır. Ancak bazı işlemler rücutan yoksun olmalarına rağmen taşıdıkları risk itibariyle kanunen kredi sayılmışlardır. İşte bu ayırımı ortaya koyan temel fark konvansiyonel kredilerde risk ve rücu şartı mevcutken kredi sayılan işlemlerde rücu imkânı bulunmamasıdır. Örneğin, bankayla yapılan nakdi tüketici veya konut kredisi sözleşmesine göre verilen kredi miktarı ödenmezse banka rücu kavramını işleterek kredisini geri alabilir.

Öte yandan bankanın nakdi bir para çıkışı olmadan müşterisini 3. kişilerle bir işleme sokabilmek için verdiği gayri nakdi kredilerde, mesela teminat mektuplarında, riskin gerçekleşmesiyle beraber banka müşterisine bu meblağı rücu edebilir. Bu işlemlerde kredi, risk ve rücu kavramları birbirini takip eder.

Riskin mevcut olduğu ancak rücûnun işletilemediği işlemlere bakacak olursak; örneğin, bankaların yapmış oldukları para piyasası işlemleri vardır. Döviz alım-satım işlemleri, *forward* ve *opsiyon* işlemleri denilen belirli tarihteki döviz kuru tahminine yönelik döviz alım ve satımı için yapılan bir nevi bahis sözleşmelerinde banka bazen kâr bazen zarar eder. İşte burada risk gerçekleştiği halde müşterisine rücu edemez çünkü bu işlemdeki risk tamamen bankanın üzerine bırakılır. Bu işlemler taşıdıkları bu risk sebebiyle kanunen kredi sayılmışlardır. Bu örneğe benzer bir diğer örnek ise bankaların diğer şirketlerden tahvil veya hisse senedi satın alması durumunda görülür. Banka diğer şirketin zarar etmesi durumunda elbette ki bu zarardan dolayı, yani elindeki hisse senetlerinin değer kaybını gidermek için diğer şirkete rücu edemeyecek riske kendisi katlanacaktır ancak bu işlemler de kredi sayılmaktadırlar. Risk ve rücu kavramı bu noktada birbirinden ayrılır, her kredi bir risk taşımakla beraber rücu imkânına sahipken, her risk taşıyan işlem bu özelliği nedeniyle kredi sayılsa bile rücu imkânına sahip olmayabilir.

Günümüzde kalkınma ve yatırım, katılım ve mevduat gibi birçok banka türü ile karşılaşmaktayız. Bu türler arasında nasıl farklılıklar bulunmaktadır? Bu türlerin hukuki sorumlulukları nelerdir?

Bu kanundan kaynaklanan bir ayırım. "Banka nedir?" diye bir tanım verilmeye çalışıldığında genel olarak bunun bir tanımı yok. Ama bankacılık kanunu bankaları faaliyet alanlarına göre üçe ayırmıştır, oradan bir tanım yapılabilir. Burada hem bankaların isimlerini zikretmiş hem de hangi işlerle uğraşıp uğraşamayacaklarını saymıştır kanun. O bakımdan biz banka tanımı yaparken üçlü bir çatı kavramı tanımı yaparız. Bu çatı kavramının bir tanesi mevduat bankasıdır. Adı üstünde mevduat toplama yetkisine sahip olan bankaların uğraş alanlarından bir tanesidir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunumuzun 4.maddesinde bankaların yapabilecekleri faaliyet alanları tek tek sayılmıştır. Ancak bir sınır belirlenmemiş, teknolojinin ve ticaretin gelişmesine bağlı olarak yeni bankacılık alanlarının ortaya çıkabileceği belirtilmiş, genel olarak bankaların yapabileceği işler sayılmıştır. Burada mevduat bankaları, mevduat toplamaya yetkisi olan bankalar olarak tanımlanıyor. Fakat kanunda mevduat bankalarının yapamayacağı iki işlemden bahsediliyor. Bunlardan bir tanesi "katılım fonu toplamak", ki o katılım bankalarının yapabilecekleri bir alan, diğeri ise "leasing işlemleri" finansal kiralama olarak da geçer. Kanuna göre asıl işi katılım fonu toplamak ve leasing işlemleri yapmak olmayan ama mevduat toplama yetkisi olan ve kanunda gösterilen diğer işleri yapmakla yükümlü olan bankalara mevduat bankası ismi verilir. Katılım bankaları ise daha önceki kanunlar döneminde özel finans kuruluşu adı altında örgütlenmiş olan, yeni kanunda katılım bankası olarak tanımlanan banka türüdür. Daha ziyade faizsiz bankacılık (İslami bankacılık) olarak tanımlanan, mal ve hizmet mubayaasından (alışverişinden) veya toplanan paraların birtakım fonlara yatırılması yoluyla ve bu fonlardan paranın kâr veya zarar olarak dönmesi ihtimalini müşterisine yansıtan bankalardır. Katılım bankasında da iki türlü hesap oluşturabiliyorsunuz: özel cari hesap ve katılım hesabı. Özel cari hesapta ne yatırırsanız onu alıyorsunuz, kazanmıyor da kaybetmiyor da. Fakat katılım hesabı açarsanız paranız bir ticaret alanında değerlendiriliyor. Bu para eğer kâr elde ederse siz bu noktada kâr payı alıyorsunuz. Zarar ederse ana paranız eriyor böyle bir riski var. Yani diğer bankalar gibi mevduat toplayamayan sadece katılım fonu kabul edebilen bankalara katılım bankası deniyor. Bunlar mevduat bankalarının aksine leasing işlemi de yapabiliyorlar. Ama mevduat bankaları leasing işlemi yapamadığı gibi katılım fonu da toplayamıyorlar. Üçüncü banka türümüz ise kalkınma ve yatırım bankaları. Bu bankaların asıl işlevleri kredi sağlamaktır ve diğer saydığımız iki bankanın yaptığı işlemleri yapamazlar. Katılım bankaları gibi katılım fonu toplayamazlar, mevduat bankaları gibi mevduat toplayamazlar. Bu saydıklarımız dışında her türlü işlemi

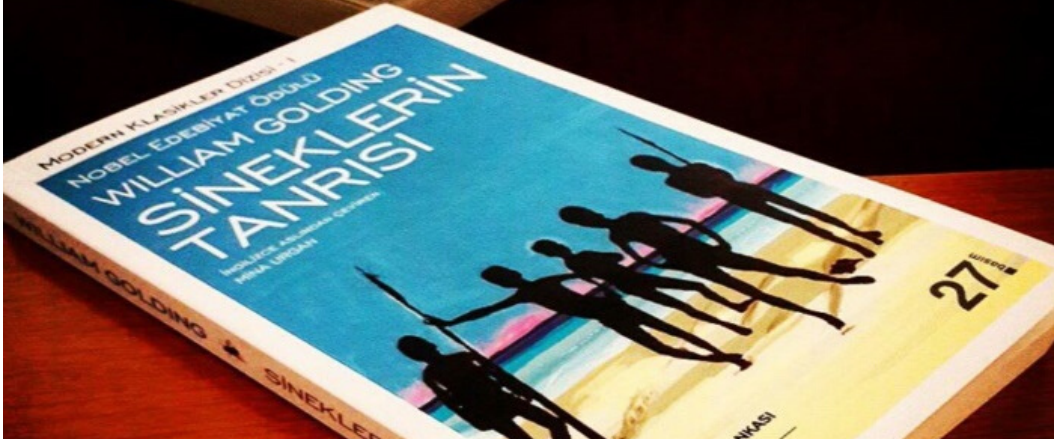
yapabilirler fakat en temel işlemleri kredi vermektir ve bunların birçoğu özel kanunlarla kurulurlar. Bir çeşit kamu teşebbüsü niteliğindedirler ve devletin kredi ajansı gibi çalışırlar. Piyasaya, bankaların müşterilerine sunulmak üzere bankalara kredi veren bankalardır. Örneğin Eximbank, diğer bankalar ihracat kredisi vermek için Eximbank'tan kredi kullanırlar. Aldıkları Eximbank kaynaklı bu krediyi müşterilerine veririler. Eximbank da bir kalkınma ve yatırım bankasıdır, devletin bankasıdır. Yine, örneğin Sanayi ve Kalkınma Bankası, orta ölçekli veya büyük şirketlere kredi sağlayabilmesi için bankalara kredi sağlayan bir bankadır. Başka bir örnek vermek gerekirse İller Bankası da kalkınma ve yatırım bankasıdır. Bu da kamunun ihtiyaç duyduğu bayındırlık hizmetlerine ve kamuya kredi sağlamak amacıyla faaliyette bulunur. Yani gerek özel kanunları gereğince gerekse de Bankacılık Kanunu gereğince kredi vermek başta olmak üzere faaliyette bulunan ancak mevduat ve katılım fonu toplayamayan bankalara da kalkınma ve yatırım bankası ismi verilir.

Son olarak bu röportajı okuyan genç öğrencilere bir tavsiyeniz var mı?

Tavsiyem, bir defa bütün öğrenciler hayatı çok yönlü olarak ele alsınlar. Hayat hiçbir zaman tek bir alandan ibaret değildir. Yani tabii ki hukukçuluk yapacağız, madem ki hukuk fakültesi bitirdiniz avukat olabilirsiniz, hakim veya savcı olabilirsiniz. Ama en temelinde işinizi çok sevin, sonuna kadar öğrenin. Amacınız neyse onu sonuna kadar gerçekleştirmekten vazgeçmeyin. "Never give up" derler ya. Asla vazgeçmeyin, hedefinize ulaşmak için her şeyi yapın. Ama hayat sadece işten ibaret değil, bunu unutmamak lazım. Yani kendinizi her alanda geliştirmeniz ve ruhunuzu genişletmeniz lazım. Tabii ki çok çalışacaksınız. Kariyer basamaklarında ulaşmak istediğiniz yere ulaşmak için elinizden gelen her şeyi yapacaksınız. Ama hayatınız tamamen işinizden ibaret olmasın. O zaman bir gün işiniz bittiğinde hayatınız da bitebilir. O bakımdan kendinize sosyal faaliyetler bulun. Bir kültür ve sanat alanında mutlaka hobiniz olsun, hayatınızı ve sizi desteklesin. Sadece işe gömülen insanlar ekonomik anlamda çok iyi yerlere gelebilirler, büyük başarı sağlayabilirler ama günün birinde öyle bir yoksunluk çekerler ki kendilerini çorak bir çölün ortasında bulmuş gibi hissederler. O yüzden iş alanınızın dışında sizi ruhen besleyecek kültür ve sanat alanlarına mutlaka yatırım yapın. Bir sanat veya müzik alanıyla fiilen ilgilenmeniz şart değil ama taraf olun. Yani katılın, izleyin, takip edin. Ruhunuzu dinlendirip zenginleştirebileceğiniz bir alanınız olsun. Ruhunuz zengin oldukça kariyer alanınızdaki mesleğinize daha fazla özen gösterebilir, daha fazla yatırım yapabilirsiniz. Aksi takdirde tek yönlü olarak yaşadığınızda ruhunuz yorulur ve bu durum başarısızlığı beraberinde getirir. Hiçbir şekilde çok iyi bir avukat veya hukukçu olacağım deyip hayatın diğer alanlarını ıskalamayın.

Hazırlayan: Hilda SAK

KİTAP VE FİLM TANITIMLARI

Sineklerin Tanrısı

Emre ÇİÇEK

"Ne var ki, 'Biz güçlüyüz, biz ava gideriz... Eğer bir canavar varsa, biz onu avlayıp yakalarız. Çevresini sararız, vururuz, vururuz, vururuz!' diye böbürlenmiş Jack, gizemli bir korkunun kurbanıdır aslında."

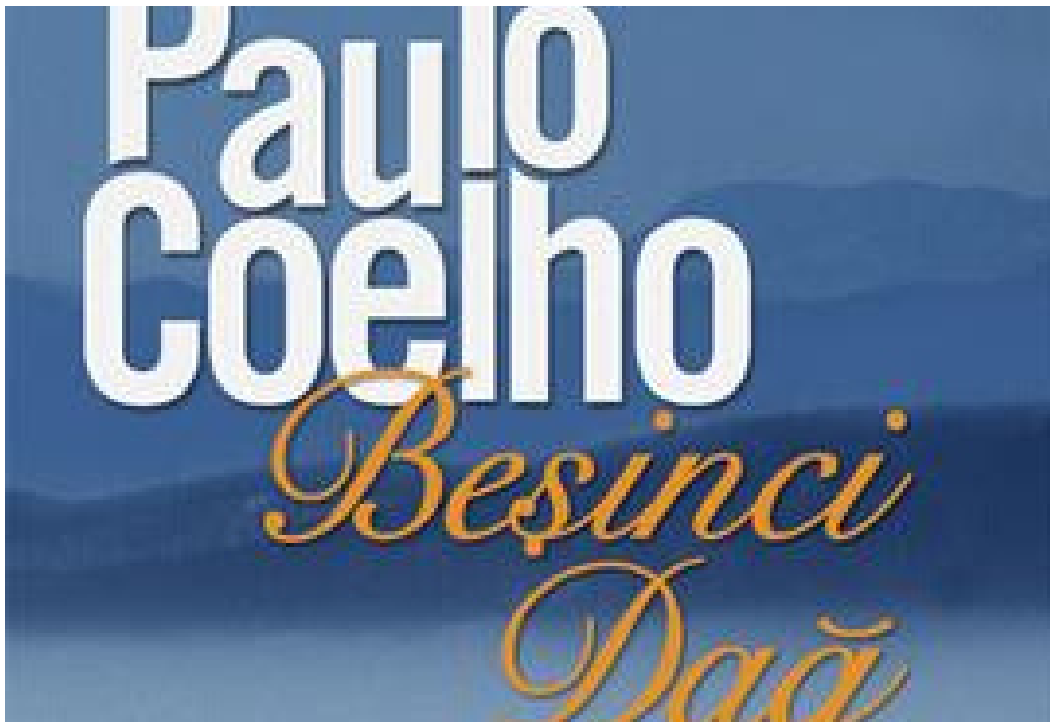
Sineklerin Tanrısı'nda, uzak bir gelecekte atom savaşları sırasında uçaklarına yapılan saldırı sonucu ıssız bir adaya düşen 6 ile 12 yaşları arasında bir grup Britanyalı çocuğun hayatta kalma macerasını gözlemliyoruz. William Golding 1954'de yayımlanan, aynı zamanda ilk romanı olan kitabında, açıkça Ballantyne'in çocuklar için yazdığı Mercan Adası öyküsüne nazire yapar. Zaman zaman Mercan Adası'nın modern bir uyarlaması olarak da görülen kitapta Golding, Ballantyne'den farklı olarak hiç de iyimser değildir. Mercan Adası'nda adaya düşen çocuklar, zaman içerisinde kısıtlı imkanlarla medeni bir toplum yaratmayı başarmışlardır. Öyle ki bir grup Britanyalı küçük çocuğun, Büyük Britanya uygarlığının küçük bir örneğini yaratabileceği fikri, kitabı okuyanlarda iyiden iyiye yerleşmiştir. Bunun aksine Sineklerin Tanrısında adaya düşen atom çağına çocukları kitabın sonunda adayı cehenneme çevireceklerdir.

Kitabın başlarındaki, çocukların kendi aralarında yaptıkları iş bölümü ve şef seçilen Ralph tarafından koyulan birtakım kurallar, çocukların adadan kurtulabileceklerine dair umutların artmasına sebep olur. Örneğin Ralph'ın denizde bulduğu parlak bir deniz kabuğu, konuşma yapmak isteyenlerin elinde tutması gereken bir meşruiyet aracı olarak karşımıza çıkar. Aynı zamanda ifade özgürlüğünün de sarıh bir göstergesidir. Adanın tepesinde yanması gereken ateş ise çocukların tek kurtulma umududur. İssiz adanın çevresinden geçebilecek gemilere dumanla işaret göndermek için ateşin durmaksızın yanması gerekir.

Rasyonaliteyi temsil eden Ralph'ın karşısında, sürekli domuz avlamaya olan ihtiyaçtan dem vuran, yer yer av tutkusu sebebiyle ateşin sönmesine sebep olan Jack vardır. Jack adeta günümüz yükselen popülizminin kendine has bir örneği gibidir.

Ondaki domuz avlama tutkusu, adadan kurtuluş için çok önemli olan ve devamlı yanması gereken ateşe olan ihtiyacın sorgulanmasına yol açar. Ralph'ın şef seçilmesinden rahatsız olan Jack, sonraları avladığı hayvanları Ralph'ın meşru otoritesini sarsmak için kullanır. Adadaki çocukları avlanmaya teşvik ederek, tek kurtuluş umudu olan ateşi ihmal etmelerine sebep olur. Öyle ki, günümüz popülist politikacılarından pek de farklı olmaksızın, verdiği et şölenleriyle aylardır aç olan çocukları kendi yanına çekmeye çalışacak ve bunda büyük oranda başarılı olacaktır. Romanın sonlarına doğru, sürekli rasyonaliteyi hatırlatan Ralph neredeyse tek başına kalır ve meşru olarak kazandığı otoritesini gayrimeşru yollardan tamamen kaybeder. Jack ise adanın yeni lideridir ve seçim dahi yapma ihtiyacı duymaz. Meşruiyet simgesi olarak kabul edilen deniz kabuğunu kırması ise artık bir meşruiyet arayışının dahi olmadığına ilişkin bariz bir mesajdır. Jack'in bütünüyle keyfiyete dayalı ve giderek otoriterleşen yönetimi sonunda adayı bir distopyaya çevirir. Hukukun adım adım çöktüğü, kuralların ve toplumsal ihtiyaçların gerçeklerle bağını giderek kaybettiği küçük bir toplum resmi çizen Sineklerin Tanrısı, modern dünyada bize sunulan kavramları yeniden sorgulamamıza yol açıyor. Uygarlığın kurallarının ortadan kalktığı, yasaklamaların geçersiz hale geldiği anda birer vahşiye dönüşen çocuklar, aslında içinde yaşadığımız toplumlarda birçok insanın hukuku ve medeniyet fikrini içselleştirmede ve ansızın ilkel birer varlığa dönüşebileceğini bize gösteriyor. Golding'in roman boyu hissettiğimiz karamsar tavrının aksine, Ralph'ın ve beraberindeki birkaç çocuğun çoğunluk baskısına rağmen uygarlığı savunmaya devam etmesi ise ilkel kötülüğü yenmenin yolları olduğuna dair okuyuculara umut veriyor. Sineklerin Tanrısı hukukun toplumsal işlevini derinden irdeleyen sarsıcı bir roman.

KİTAP VE FİLM TANITIMLARI

Beşinci Dağ

İsmail ARSLAN

"Özgürdü, çünkü aşk insanı özgür kılıyordu."

Brezilyalı yazar Paulo Coelho tarafından yazılan kitap ilk olarak 1996 yılında O Monte Cinco adıyla basılmış, ardından 1998 yılında Aykut Derman tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Konusunu temel olarak İlyas Peygamber' in İncil' deki hikâyesinden alan roman; okuyucusuna içindeki mistik hava, Tanrı-insan ilişkisi ve hayat amacını gerçekleştirmek yolunda yürüyen insanların hikayesini anlatması taraflarıyla çoğumuzun en azından adını duyduğu Simyacı romanıyla benzer özellikler taşıyor. Ayrıca bunu sadece hissettirmekle kalmıyor, aynı zamanda içindeki küçük bir anekdot ile Çoban Santiago'yu da bize hatırlatıyor.

Olaylar, yakalattığı peygamberleri Fenike tanrısı Ba'al'e tapınmaya zorlayan ve kabul etmeyenlerini de öldüren İsrail'in kötü kraliçesi Yezavel' in elinden kaçarak Fenike'nin Akbar kentinde bir dul kadına sığınan İlyas peygamberin; çok uzun yıllar barış içinde yaşamış, geçim kaynakları denizcilik ve ticaret olan kentin Asur istilası sonucu yıkılması ve geride kalan yaşlı, yetim-öksüz ve dullar tarafından tekrar inşa edilmesinden sonra İsrail'e geri dönmesi çevresinde gelişiyor.

Roman boyunca başta içi şüphelerle ve güçsüzlüklerle dolu İlyas peygamberi yazgısı içinde tutan, kimi yerde teselli eden ve güçlenmesini sağlayan onun koruyucu meleği; aslında yalnızca İlyas peygambere değil hepimize karşı konuşuyor. Aralarında geçen her diyalog aslında bizim çoğu zaman kendi içimizde gitmek ve kalmak arasında yaşadığımız kararsızlığı barındırıyor.

Melek tarafından o sorulara verilen her cevap, okurken kendimizi yerine koyduğumuz ve bizim adımıza konuşan İlyas peygamberle birlikte bize veriliyor. Sayfalar geçtikçe o diyaloglar sanki küçükken çok sevdiğimiz, her zor sorumuza cevap verebileceğini düşündüğümüz bir hocamızla tekrar buluşup sohbet etmeyi iple çeker gibi beklediğimiz bir hâl alıyor.

Ayrıca kitap, yalnızca hayat amacı doğrultusunda harekete geçirici, mücadele ruhu aşılama halinin yanında Rahip, Komutan ve Vali figürleri etrafında para, ticaret, savaş, yönetim, düşüncenin ve yazının gücü konuları hakkında da küçük küçük bilgiler veriyor ve kimi sözleriyle sanki günümüz siyasetine atıfta bulunuyor.

İçindeki her şeyiyle kuşkusuz sizi okuduktan sonra farklı biri yapabilecek bir güce sahip kitabın tanıtımında son sözü ona bırakmak istiyorum: Ve Yakup yalnız başına kaldı ve seher söküncüye kadar bir adam onunla gürleşti. Ve onu yenemediğini görünce uyluğunun başına dokundu ve onunla gürleşirken Yakub'un uyluk başı incidi. Ve dedi: Bırak gideyim, çünkü seher vakti oluyor. Ve dedi: Beni mübarek kılmadıkça seni bırakmam. Ve ona dedi: Adın nedir? Ve o dedi: Yakup. Ve dedi: Artık sana Yakup değil, ancak İsrail denilecek; çünkü Allah ile ve insanlarla uğraşıp yendin. (Tevrat-Tekvin Sıfırı 32. Bab) Yakup, Tanrıyı kendisini kutsamadan bırakmamıştı. İşte sorun buradaydı: bir ada sahip olmak. Her birimiz beşikte bir ada sahip oluruz, ama yaşamımızı ona bir anlam vermek için seçtiğimiz adla kutsamamız gerektiğini öğrenmemiz gerekir.

KİTAP VE FİLM TANITIMLARI

Sonsuzluk ve Bir Gün (Eternity and a Day)

Mustafa Kaan SİĞİRCİ

"Bir insanın yaşayacağı son günü ne kadar sürebilir. Sonsuzluk ve bir gün kadar..."

İnsan hayatının ne olduğu ve bir insanın ne zaman öleceği hakkında şöyle bir düşünce vardır: Bir insanın gerçekten öldüğü gün, onu hatırlayan son kişinin öldüğü gündür. *Bir insanın yaşayacağı son günü ne kadar sürebilir. Sonsuzluk ve bir gün kadar...*

Bir insan asıl o zaman ölecektir; bütün mutluluklarıyla, umutlarıyla, üzüntüleriyle. Hiç yaşamamış biri gibi. Yunan sinemasının en büyük isimlerinden Theo Angelopoulos'a 1998 yılında dünyanın en kayda değer sinema ödülllerinden biri olan Cannes Film Festivalinin Altın Palmiye ödülünü kazandıran film: ETERNITY AND A DAY (Sonsuzluk ve Bir Gün)

Tema olarak filmde ölümcül bir hastalığa yakalanmış olan Alexander isimli bir şairin hastaneye yatmadan önceki son gününü anlatılmaktadır. Filmin işleyişinde ise özellikle entelektüel bir yaşama sahip olan Alexander, ülkesinde kısmi ölçüde tanınan fakat eşini kaybetmiş olmasına dair üzüntüsünü nefes aldığı her anında yaşayan bir adam olarak hayatını devam ettirmektedir. Filmin her anında ana karaktere ait yalnızlığın verdiği ızdıraplar ve düş kırıklıkları işlenir. Film her ne açıdan bakılırsa bakılsın hem Yunan hem de Dünya sinema tarihinde önemli bir yere sahip olduğu çok açık. Filmin böylesine önemli bir yere sahip olmasının sebepleri olarak ise haliyle birçok etken sayılabilir. Bu başarının en önemli sebebine filmin tekniğinden yani filmde geniş plandan yapılan kamera çekimlerine ve uzun sekans da denen bir sahne içerisinde birçok olayın geliştirilmesine yönelik sinema tekniğine filmde çokça rastlanılması örnek göstermek yeterli olmayacaktır muhakkak. Bu sebebi, insanı hayran bırakan otobüs sahnesi mi olmalı yoksa olağanüstü güzellikteki flashback geçişleri (geçmişe dönüş tekniği) mi olmalı verilmesi zor bir karar olsa gerek.

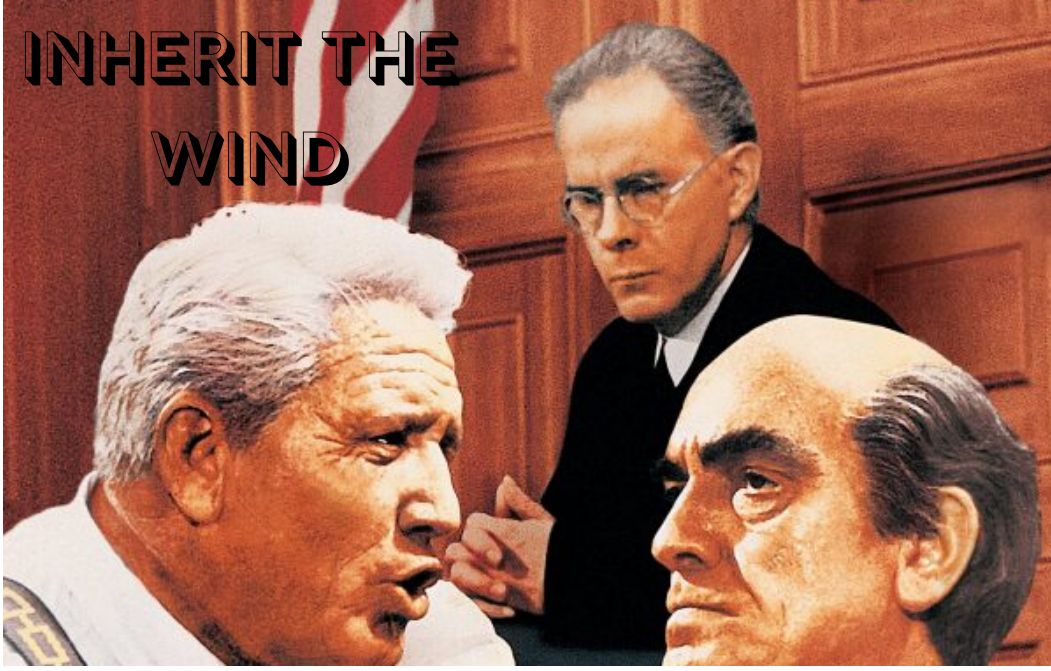
Ek olarak filme besteleriyle çok farklı bir boyut kazandırmış olan Eleni Karaindru'nun da bu şahane yapımın ortaya çıkmasında katkısı göz ardı edilemeyecek bir gerçek. Yaşadığı bütün hayatı boyunca yaşayacağı tek bir günü kalmış bir insan ne yapmalıdır sizce? Siz ne yapmak isterdiniz? Sevdiklerinizle mi vedalaştırdınız, hayatınız boyunca yapmak istediklerinizi bir güne sığdırmaya mı çalıştınız? Hayatının son gününü hastanede geçirmeye hazırlanan Alexander'ın karşına çıkan araba camları silen bir çocuk, onun hayatını ne ölçüde değiştirebilirdi? Alexander, hayatının son gününde yalnızlığının acısını hayattan çıkartabilir miydi? Alexander'ı dünyaya bağlayan tek şeyin dairesinin karşısındaki pencereden ona müzikle karşılık veren bilinmeyen birinin olması onu ne kadar süre hayata bağlayabilirdi.

"Son zamanlarda dünyayla tek bağlantım, şu bilinmeyen pencere, bana hep aynı müzikle karşılık veren. Kim bu? Nasıl biri? Bir sabah onu bulmaya çıkmıştım. Ama sonra bir daha düşündüm. Belki de bilmemek ve hayal etmek daha iyidir..."

Yönetmenin mitolojik göndermeleri, kader imgesi ve bunun yanında verdiği siyasi mesajlar da filme renk veren, ayrı bir kişilik ve detay katan önemli unsurlar arasında bulunuyor. Örneğin bir sahnede elinde bayrakla otobüse binen bir eylemci gencin yorgunluğuna dikkat çekilir. Ardından otobüsün peşinden hiç ayrılmayan sarı giysili bisikletliler ise Yunan mitolojisindeki 3 kader tanrıçasını temsil etmektedir. Yönetmenin bu sahnede ise kaderin insanı her zaman kovalamakta olacağı mesajını verdiğini söyleyebiliriz. Bütün bu bileşenleri şiirselliği ve imgeselliği oldukça fazla bir şekilde ve seyirciye kendine has teknikleriyle yansıtan bu güzel filmi siz değerli okuyucularımıza tanıtmak bizler için oldukça mutluluk vericiydi. İyi seyirler.

KİTAP VE FİLM TANITIMLARI

Rüzgarın Mirası(Inherit The Wind)

İmran Sude ÇANKAYA

"Kötü bir kanun kolera gibidir; dokunduğu herkesi, karşı çıkanlar kadar savunanları da mahveder.."

Inherit the Wind, Jerome Lawrence ve Robert Edwin Lee tarafından yazılan aynı adlı oyununun 1960 yılındaki uyarlamasıdır ve 1925 yılında görülen maymun davası olarak da bilinen ünlü Scopes davasına dayanır. Film, biyoloji dersinde Darwin'in evrim teorisini anlatması ve insanın yaratılışı ile ilgili İncildeki bilgiyi yok sayması sebebiyle tutuklanıp yargılanan öğretmen Bertram Cates'in mücadelesini konu alır. Zira Kanun, İncildeki yaratılış ile ilgili bilgiyi görmezden gelip insanın alt düzey hayvan cinsinden geldiğini öğretmeyi yasaklamıştır. Savcı Matthew Harrison Brady, İncili hayatının merkezi haline getirmiş, tüm hayatını ona göre şekillendirmiş, inançlarına sorgusuz sualsiz bağlı ve bağlı olduğu değerleri tutkulu bir şekilde savunan bir kişilik olarak karşımıza çıkar. Savunmada ise Henry Drummond karakteri karşımıza çıkmakta. Bu karakter ise savcının tam aksine, kendi deyimiyle, inandığı ve savunduğu erdemleri olmayan ve film boyunca gizemini koruyan bir karakterdir. Film, bu ikilinin diyalogları etrafında şekillenmiştir. Film, izleyenlerin yorumladıklarının aksine, Darwinist teorisinin doğruluğunu ispatlamaya çalışmamakta, bundan daha yüce bir misyon üstlenmektedir. Film farklı düşündüğü için toplumdan uzaklaştırılan, hatta kanunlar tarafından suçlu bulunan kişilerin ötekileştirilmesini açıkça eleştirir. Filmde özellikle şu replik oldukça can alıcıdır:

"tek yapman gereken herhangi bir kapıyı çalmak ve girmeme izin verirsiniz sizin istediğiniz şekilde yaşayıp düşünceğim demek. O zaman tüm kapılar açılır ve asla yalnız kalmazsın."

Özellikle biz hukukçuların dikkat etmesi gereken bir misyon daha üstlenir, o da düşünce özgürlüğünün, her zaman korunması ve savunulması gereken bir değer

olduğu vurgusudur. Filmde, yargılananın düşünce özgürlüğünün olduğunu yargıç dahil hiç kimse farkında bile değildir. Henry Drummond burada yargılananın kanuna karşı gelmekten öte, düşünce özgürlüğü olduğunu korkusuzca jüri ve yargıç önünde ileri sürer. Filmde laik hukukun ne kadar önemli olduğu konusuna da ayrıca dikkat çekilmiştir. Esasını dinden alan hukuk ilerleme önünde büyük bir engeldir. Din ve vicdan hürriyetinin gerçekleştirilmesinin ilk aşamasını laik hukuk oluşturur. Filmde de dini esaslara dayanan kanunun "kötü" bir kanun olduğu vurgusu yapılmış ve bu husus, filmi izleyenleri derinden etkileyen şu repliklerle hayat bulmuştur:

"sizi uyarıyorum: kötü bir kanun kolera gibidir; dokunduğu herkesi, karşı çıkanlar kadar savunanları da mahveder."

Film, medyaya, gazetenin toplumda üstlendiği görevlere, yargının tarafsızlığına, toplum baskısına yaptığı göndermelerle de filmi izleyenlerde derin bir etki bırakmıştır. Film boyunca bazen Cates'in savunduğu değerlerinden vazgeçip uyum sağlamaya, davadan çekilmeye karar verdiğine ve günümüz toplumlarında haksızlığa uğrayan ama azınlıkta olduğu için sessiz kalan insanları yansıttığına şahit oluyoruz. Bu açıdan, Cates, tarih boyunca farklı düşündüğü için mahkum olan, hatta idam edilen Galileo, Sokrates gibi pek çok tarihi karakterleri de izleyiciye hatırlatır. Tüm bu açılardan toplumların farklı kesimlerine dikkat çekmesi, karakterlerin iç hesaplaşmalarına ışık tutması, toplumun değer yargılarının bazı kesimler elinde bir baskı aracı haline gelmesi gibi pek çok açılarıyla da mahkeme filmleri arasında kült haline gelmiştir.

HUKUKTA BOŞLUK

YOK HÜKMÜNDE **SAYMAK YA DA SAYMAMAK** BİZCE BÜTÜN MESELE BU!

BÜYÜK AMFİ KARANTİNADA:

Sonra işler ciddileşti tabi

zeynep
@yvszeynep

Hocam gecer misiniz o maddeyi anısı var

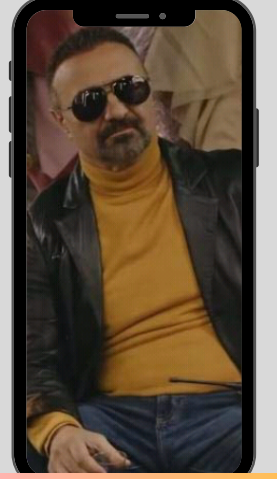
...vsa, MK 166'ya day...
...na davası açılabilir.
...öre, "Affeden tarafın dava hakkı yoktur". Af, a...
...sonra söz konusu olabileceğine göre, burada c...
...len sonra affedilmiş olması gereki...
...nasına önceden rıza ol...
...urum...

Neler yaptık karantinede?

Başta önceden olduğu gibi beğeni için kanun karıştırdık.

Sonra "Karantina bitince herkes boşanır he bize de iş çıkar ehuehue" diye gülenleri izledik.

O vakit işte derslere aynen bu şekil girdik

Şaka şaka hukukçu mizahı bayınca biz de "Hukukta Boşluk" ekibi olarak Sosyal İçerik Platformu olmaya karar verdik. Hem de kesin sonuçlu testlerimizle beraber...

Buyrun aşağıya

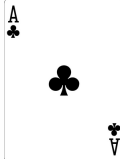

tüzedio

Verdiğin cevaplara göre hangi hukuk alanında çalışacaksın?

1. Kredi kartınla aran nasıl?

- A) Limitimi son damlasına kadar kullanırım.
- B) Kredi kartım bile yok.
- C) Dönem içi borcum olur ama gününde öderim.
- D) Gerektiğinde gerektiği kadar kullanırım.

2. O zaman bir kart seç bakalım:

- A)
- B)
- C)
- D)

3. Tartışmalarda genelde:

- A) Öbür tarafı ikna etmeye çalışırım.
- B) Hakkaniyetli davranırım.
- C) Orta yolu bulmaya çalışırım.
- D) Demagoji yaparım

4. Bir kitap seç şimdi de:

- A) Çok okunan ve kısa olanlardan mümkünse.
- B) Klasiklerden tabi ki.
- C) İçerisinde sorular olan beni düşünmeye teşvik edenlerden lütfen.
- D) Bana bir şey katabilecek olmalı kesinlikle.

5. Son olarak da bir renk seç:

- A) Kırmızı
- B) Lacivert
- C) Gri
- D) Yeşil

Sonuçlar yan sayfada

KARANTİNA TAVSİYELERİ:

Kitaplarına zaman ayır

Müzik dinle

Dalga Dalga Dalga

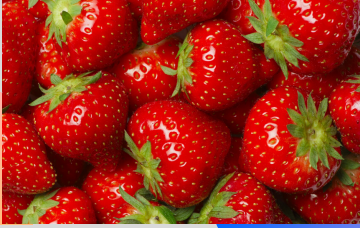
Mesela tüm gün yerlerini düzeltmekle uğraşabilirsin...

Spor Yap

Cep boy kanun sektirme challenge

Bazı bilimsel deneyler yap

Çileği tuzlu suya basma deneyiyle başlayabilirsin!

NASIL BATIRDI?

İsim:Harun Sepetkar

1987 yılında Bartın'da dünyaya gözlerini açan Harun bey; ilk,orta ve lise eğitimini Bartın'da tamamladı. Hukuk Fakültesini Kıbrıs'ta bitiren Sepetkar şuan Bartın'da restoran işletmektedir. Evli ve iki çocuk babası Harun Sepetkar, restoranında Pum Pum çorbasını denemenizi kesinlikle tavsiye etti. Şimdi hikayesini dinliyoruz:

Merhabalar, aslında benimle alakalı anlattıklarınızın yanında şanssızlığım ile ilgili de birkaç bilgi geçmeniz gerekebilirdi. Bu şanssızlıklar silsilesi doğumumla başlamış, öncelikle rahmetli babam -kendisi mübaşirdi- Zonguldak'tan tayinini isteyip Ankara'ya gitmeyi çok istemiş ,benim iyi bir eğitim almam için, tabi olaya gönderilmeyince babam da o dönem küçük beldelerdeki adliyelerin kapatılacağını öğrenmiş ve küçük beldelerden birine gidip oralardaki adliyenin kapatılmasını, sonra da oradaki personelin mecbur başka illere göreve gönderileceğini düşünmüş. Bunun üzerine 1990'da Zonguldak'ın Bartın ilçesine tayin istemiş. Babam tayin edildikten 6 ay sonra Bartın il olmuş. Sonrasında, üniversite tercihlerim sırasında Kıbrıs'taki bir üniversitenin eğitimini siyasi nedenlerden ötürü Ankara'da verdiğini öğrendim ve sırf Ankara'da Okumak için Zonguldak B.E. Üniversitesini tercih etmedim. Tercihler daha açıklanmadan Kıbrıs'daki üniversite eğitimine Kıbrıs'ta devam edeceğini açıkladı. Mezun olduktan sonra ise doğrudan Noterlik sırasına girdim ancak sıranın bana gelmesi yaklaşık 38 yılı bulacaktı. Hal böyle olunca Hakimlik- Savcılık sınavına girdim e tabi mülakatta elendik. Bir avukatın yanında çalışayım dedim, bu kez iş de bulmuştum ki bağlı avukatlar, kurucu ortaklardan yalnızca yol ve yemek masraflarını talep edebiliyorlarmış(!) Sonra kendim büro açmaya karar verdim,kredi çektim hem zaten sosyal medyada hukukçu profili açar oradan iki kötü twittle fenomen olur, müvekkil çekerim dedim. Tutmadı, battım. Büroyu satıp kalan parayla 3 ay önce bu restoranı açtım, maalesef Koronavirüs... Şimdi nolsun noterlik sırasını bekliyoruz.. Su içtik anam çekiyoruz Elhamdulillah... *(gerçek bir olaydan esinlenilmiştir...)*

BİR KANUN MADDESİ BİR ŞARKI SÖZÜ

Derdini baştan sona anlatan ve sürekli rahatsız eden müvekkili :

6100 sayılı HMK
m.118 (Madde başlığı)

<https://www.youtube.com/watch?v=bH8rp6u40Ak>
an: 3.25 (altyazı)

tüzedio sonuçlar

Teste göre hangi şık daha çok cevapların arasında varsa o kisma bakman yeterli:

- Serbest Avukatlık yapacaksın veya hukuk dışı bir alanda çalışacaksın. Emir altında çalışmayı sevmeyen ve araştırmaktan çabuk yorulan birisin ancak organizasyon yeteneğin ve risk sever yapın seni bu mesleklere yönlendirecek.**
- Hakim- Savcı, Noter, Vali veya Kaymakamlık yapacaksın. Riski hiç sevmeyen bir yapın var. Ayrıca çalışkanlığın ve sorumluluk alabilen kişiliğin bu mesleklere huzur bulacak.**
- Bağlı Avukat veya Hukuk Müşaviri olacaksın. Denetlenmekten hoşlanan birisin çünkü böylece sorumluluğunu azaltmış oluyorsun. Disiplinli ve düzenli yapın da bu mesleklere çok yakınsın. Tam bir takım arkadaşısın!**
- Akademisyenlik veya Diplomatlık yapacaksın. İnsanlarla olan iyi iletişimin, kelimeleri en doğru şekilde kullanabilmen ve araştırmacı kişiliğin seni buraya layık kılıyor. Sen tam olarak buraya aitsin!**

TOBB ETÜ HUKUK TOPLULUĞU ETKİNLİK BÜLTENİ

22.09.2019: Yeni dönemde ‘Geleneksel Etuhukuk Tanışma Kahvaltısı’ ile aramıza yeni katılan üyelerimizle tanışmak, muhabbet etmek, dönem etkinlikleri hakkında fikir alışverişinde bulunmak ve etkinlik çalışma gruplarını oluşturmak üzere pazar kahvaltısında buluştuk.

30.09.2019: TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi 10 yaşında. Fakültemizin 10. Yıl Kutlaması ve Oryantasyon etkinliğimizde büyük ailemiz ile bir araya geldik.

11.10.2019: EtüKültür’ün bu seneki 3 tiyatro etkinliğinden ilki olan Molière’in “Cimri” oyununda beraberdik. (Diğer oyunlar: Sokrates’in Son Gecesi, Suç ve Ceza)

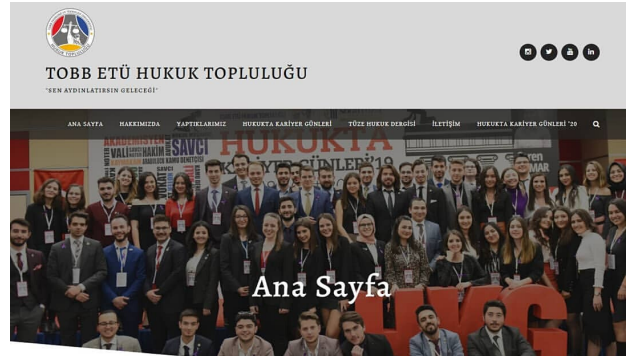
21-23.10.2019: TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi ve Yargıtay Başkanlığı işbirliği ile düzenlenen Belgede Sahtecilik ve Vergi Suçları konulu sempozyumda görev aldık.

13.11.2019:“Hukukçusu Olmak” etkinliklerimiz kapsamında bu dönem “Spor Hukukçusu Olmak” etkinliğini Coşkun Hukuk ve Danışmanlık bürosu kurucu avukatı ve Türkiye Futbol Federasyonu Etik Kurulu Eski Üyesi Av. İsmail Coşkun’un değerli katılımları ile gerçekleştirdik.

14.11.2019: TOBB ETÜ Hukuk Topluluğu olarak Ankara Batı Adliyesi’ni ziyaret ederek, ceza davalarını yerinde görebilme fırsatı elde ettik.

18.01.2020: Sosyal medya hesaplarımızın yanı sıra topluluğumuz hakkında ayrıntılı bilgilere rahatlıkla erişebileceğiniz etuhukuk.com kullanıma açıldı.

22.01.2020: Türkiye’deki tek hukuk müzesi olan Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi ziyaretimizi gerçekleştirdik. Çeşitli dönemlere ait 421 eser inceleyerek hukuk dünyasında güzel bir yolculuk gerçekleştirmiş olduk.

TOBB ETÜ HUKUK TOPLULUĞU ETKİNLİK BÜLTENİ

29.01.2020: “Deniz Hukuk ve Doğu Akdeniz” ile “Göç Hukuku ve Mülteci Sorunu” başlıklarının incelendiği ve Hukuk Topluluğu ile Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Topluluğu ortak düzenlediği "Uluslararası Hukuk Zirvesi '20' 29 Ocak Çarşamba günü saat 13.30' da TOBB ETÜ Konferans Merkezi 'nde gerçekleşti.

30.01.2020: Prof. Dr. Rona Aybay ile Avrupa Konseyi'nin dünü, bugünü yarınını konuştuk. Amfi 1'de “DönemAçılış Dersi III- Avrupa Konseyi'nin Dünü, Bugünü, Yarını” etkinliğimizi gerçekleştirdik.

30.01.2020: TOBB ETÜ Hukuk Topluluğu olarak 2019-2020 akademik yılı ikinci dönemlik olağan genel kurulumuzu gerçekleştirdik.

05.02.2020: Meclis eski başkanı, avukat ve üniversitemiz mütevelli heyet üyesi Cemil Çiçek'in katılımları ile fakültemiz hazırlık ve birinci sınıf öğrencileri ile Hale Buluşmaları'nı gerçekleştirdik.

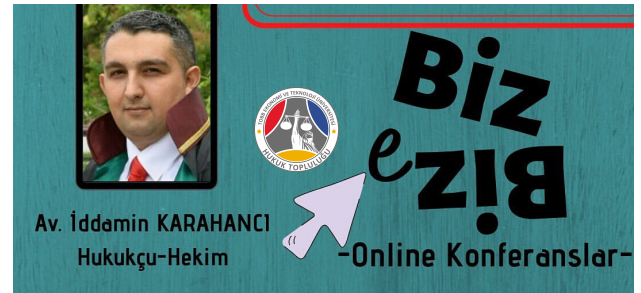
07.02.2020: Mezunlarımızın Ortak Eğitim deneyimlerini paylaştıkları, uygulamanın kariyerlerine katkılarını aktardıkları “Ortak Eğitim Bilgilendirme Etkinliği”imizi gerçekleştirdik.

5-6.03.2020: Bu sene ‘Sen aydınlatırsın geleceği’ mottosuyla yola çıkan, Türkiye'nin en kapsamlı hukuk buluşması olan Hukukta Kariyer Günleri beşinci kez TOBB ETÜ Söğütözü Kampüsü'nde düzenlendi.

14.03.2020: Özel tasarımı, gri ve bordo renk seçenekleriyle tercihinize sunmuş olduğumuz ETÜ Hukuk hoddierimizin dağıtımını da yaptık.

16.05.2020: Hipokrat Avukatlık kurucu ortağı, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu Av. İddamin Karahancı ile Instagram hesabımızdan canlı olarak “Sağlık Hukuku” üzerine konuştuk.

doğru olmanın öz belirtisi...

 @tuzehukukdergisi

 @tuzehukukdergi